BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF BOOK SELECTION DT
REFERENCE DIVISION
COPLEY SQ BOSTON MASS.16

Katalikas, kuris neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios vaiku.
Vyskupas Kettleris.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXXIV. No. 75. Redakcijai Tel. SO 8-6608 ANTRADIENIS (Tuesday), SPALIŲ (October), 4 D., 1949 M. Administracijai Tel. SO 8-2680 SIX CENTS.

Dabarties Pastabos

- **Lenkai bijo...**
- **Kartais jie ir blaiviai pakalba**
- **Garsai iš už geležinės uždangos**

●

Iš perskaityto lenkų dienraštyje "Kuryer Polski" Nr. 220 straipsnio: "Premier Niemiecki Wola o Ziemie Polskie" susidaro įspūdis, kad lenkai bijo naujai išrinktojo Vakarų Vokietijos premjero Konrado Adenauero. Jis vadinamas netgi lenkų priešu (wrog polakow). Mat, jis, Vokietijos vyriausybės galva, savo kalboje yra pasisakęs dėl revizijos Rytų Vokietijos ir Lenkijos sienu...

Laikraščio žodžiais, esą, Adenaueris norįs atimti Lenkijos žemes. Deja, patys lenkai — nuolat pasišauna su pretenzijomis taipogi į svetimas žemes, kaip, pav., į Lietuvos istorinę sostinę Vilnių...

●

Kai kur tie patys lenkai ir gana gražiai parašo. Štai, to paties dienraščio sekančiam numeryje, teko skaityti pasigerėtinai puikų straipsnį, užvardintą: "Kodėl pasaulis tylį?"

To straipsnio mintimis norisi pasidalinti ir su "Dabarties Pastabų" skaitytojais. Straipsnyje rašoma: "Sovietai ruošiasi paminėti dešimties metų sukaktį nuo "prisijungimo" Baltijos kraštų prie Sovietų Sąjungos. Prisirengimas tos sukakties minėjimui — jau turi grynai bolševikinį charakterį. Bolševikai karštligiškai ruošiasi ir nori baigti įvykdyti užgrobtųjų kraštų gyventojų išdeportavimą į Sovietų Sąjungos gilumą, jų žemių kolonizavimą savais žmonėmis ir sukolektyvinimą tų kraštų turtų ir žemių. Visi įsakymai tuo reikalu — eina iš Maskvos. Latviai, lietuviai ir estai — be perstojimo deportuojami iš savo gimtųjų kraštų. Gi jų vietas — užima azijatiškasis kolonistų elementas, kuris sudaro tuose kraštuose kolchozus. Daugelis vietovių Pabaltijy yra visiškai be gyventojų. Tuos žemės plotus bolševikai naudoja kareivinių statymui ir raudonosios armijos apgyvendinimui.

"Jau keletą kartų bolševikai tuose kraštuose pravedė valymus netgi komunistų partijų eilėse. Daugelis ir iš jų eilių buvo deportuota į Sibirą, kaip "ne visai tikras elementas". Latvijoj, Lietuvoj ir Estijoj — visiškai panaikinta spaudos, žodžio ir religijos laisvė. Uždarytos mokyklos, kur tik buvo katalikiškas auklėjimas. Ypač žiauriai išnaikinta katalikiška spauda. Kunigai daugumoje išsiųsti kartu su kitais deportuojamaisiais į Sovietų Sąjungos gilumą. Masinis tų kraštų gyventojų perkilnojimas turi būti užbaigtas iki pradžios ateinančių metų.

"Ryšium su baisiu Baltijos respublikų likimu, tenka priminti: 1) pavergimas trijų buv. laisvų Pabaltijo respublikų — buvo įvykdytas smurtu ir be jokio pripažinimo iš kitų valstybių pusės, 2) Pabaltijo kraštai stovėjo aukštesnėj kultūringumo plotmėj, negu pati Sovietų Sąjunga. Todėl ir norima tuos kultūringus žmones ištremti, o į jų vietas atvežti žemos kultūros azijatus, kad išlyginus padėtį ir padarius tuos kraštus tokius pat primityviškus, kaip ir Sovietų Sąjunga, 3) nežiūrint tos didžiulės prievartos ir sovietinių nusikalstamų darbų Pabaltijo respublikų atžvilgiu, vis dėlto civilizuotasis pasaulis tyli ir nepareiškia jokio protesto".

Už šias objektyvias mintis ir išvedžiojimus mes lenkams tik galime būti dėkingi.

●

Paskutiniu metu, visas Vakarų pasaulis nustebo ir susigalvojo. Mat, jau perdidelis "trinksėjimas" pasigirsta ten, kažkur toli — už geležinės uždangos..

Spėjama, kad tai sprogdinamos atominės bombos...

Apie tai JAV ir Didž. Britanijos valdžių galvos jau rado reikalą oficialiai painformuoti savus gyventojus.

Taigi, be reikalo buvo mokslininkų svajota, jog sovietai atominę bombą turės už penkių ar daugiau metų...

Sovietai, nežiūrint to, kad pas juos liaudis badauja, nesiskaito su priemonėmis nei išlaidomis, kad tik suradus ką nors baisaus, kad užvaldžius pasaulį...

Atrodo, kad pasaulio kultūra ir civilizacija žengia prarajos link.

Pr. Al.

Raudonieji Dalyvavo Šv. Mišiose

Praga, Čekoslovakija — Sekmadienį, spalių 2 d. keturi ženklus prisisegę komunistinės valdžios agentai atvyko į R. Kat. bažnyčią šio miesto Sprilovo sekcijoj ir nusigrūdo tiesiai prie altoriaus į pirmąsias vietas.

Kunigas pamokslininkas, pamatęs komunistų agentus - šnipus, nutraukė pamokslą ir įsakė nedaryti kolektos. Šv. Mišios buvo tęsiamos ir šnipai - komunistai jose dalyvavo.

Komunistinės valdžios šnipų atsilankymas į bažnyčią buvo aiškus visiems, sekti ir užsirašyti pamokslą ir pamaldų eigą. Tai yra dalis valdžios kampanijos prieš Katalikų Bažnyčią ir katalikus.

Izraelio Parlamentaras Padrąsina Baltiečius

Stockholm, (LAIC) — Vietos savaitraštis "Latvju Zinias" praneša, kad M. Nuroks, buvęs Latvijos Seimo narys, atstovavo Izraelio parlamentą Tarp - parlamentarinėje Unijoje.

Pasikalbėjime su latviais, Nuroks pareiškė įsitikinimo, kad "Latvija vėl bus nepriklausoma valstybė" ir kad jis Unijos suvažiavime rems Pabaltijo Valstybių grąžimo į Uniją reikalą.

Ugniagesiai ir gelbėjimo darbininkai ieško sunaikinto Noronic laivo biauriuose griuvėsiuose ant denio gaisro aukų. Pats to laivo denis teikia žiaurų vaizdą.

Kinijos Komunistų Valdžia Reikalausianti Pripažinimo

Lake Success, N. Y. — Naujas susikirtimas gali kilti iš Rusijos pripažinimo Kinijos komunistų valdžios.

Kinijos komunistų valdžia, remiama Sovietų Rusijos, rengiasi įteikti Jungtinėms Tautoms reikalavimą ją pripažinti. Aišku, kad Vakarų valstybės to reikalavimo nepriims.

JUNGTINĖS TAUTOS NUBALSAVO SVARSTYTI KINIJOS SKUNDĄ PRIEŠ RUSIJĄ

Lake Success, N. Y. — Jungtinių Tautų susirinkimas dauguma balsų nutarė svarstyti Kinijos tautininkų valdžios skundą prieš Sovietų Rusiją. Tik 6 tautos pasisakė prieš, būtent, Rusija ir kitos jos dominuojamos tautos.

Rusijos atstovas Andrei Višinskis grasino Jungtinėms Tautoms, pareikšdamas, kad turės atsakyti dėl pasekmių. Jis tvirtino, kad kiniečių skundas priartins karą. Bet jo grasinimų niekas nepaisė. Kiniečių valdžios skundas įtrauktas į darbotvarkę.

Lenkija Nutraukė Sutartis Su Jugoslavija

Varšuva— Lenkijos komunistinė valdžia nutraukė draugingumo sutartis su Tito valdoma Jugoslavija.

Tą patį padarė ir Vengrijos komunistinė valdžia.

Šv. Tėvas Savo Audiencijoje Priėmė Kardinolą Spellman

Castel Gandolfo, Italija — Popiežius Pijus XII spalio 2 d. savo privačioje audiencijoje priėmė New York'o kardinolą Francis Spellman. Ši audiencija, kaip buvo numatyta turėjo įvykti vieną dieną vėliau, tačiau popiežius panorėjo, kaip sako Vatikano šaltiniai, matyti kardinolą, kiek galima greičiau. Kardinolas tik ką buvo atvykęs lėktuvu iš New York'o į Romą.

Šis susitikimas buvo pirmas tarp New York'o arkivyskupo, kard. Spellman, ir popiežiaus nuo to laiko, kai jis buvo 1946 metais išrinktas šv. Kolegijos nariu.

Pirmasis Kardinolo žingsnis buvo pranešimas Šv. Tėvui, nes anksti rytą kardinolas sakė, kad jis padarys pranešimą popiežiui apie New York'o tikinčiųjų pagalbą katalikams pabėgėliams nuo dabartinio Palestinos karo ir taip pat jo diecezijos meldimąsi už pasaulio taiką ir apie paaukojimą Vatikanui naujo radijo siųstuvo, kuris yra parengiamas ir bus įteiktas Šv. Metų proga.

Anksti rytą jis atlaikė šv. Mišias Pasijonistų ordino koplyčioje, esančioje istorinės bazilikos. Pasimeldė prie altoriaus, po kuriuo yra palaidotas šv. Paulius nuo Kryžiaus, kuris yra 1720 metais įkūręs Pasijonistų Ordiną.

Kardinolas Spellmanas yra tituliarinis galva Šv. Jono ir Pauliaus bazilikos, kurios ankščiau buvo dabartinis popiežius, kai jis buvo kardinolas. Ši bažnyčia yra seniausia iš visų krikščionių bažnyčių, pastatyta Romoje prieš 1400 metų.

Rusija Pripažino Raudonųjų Valdžią Kinijoj

Maskva, spalių 3 — Rusijos komunistų imperialistinė valdžia pripažino Kinijos centralinę liaudies (komunistų) valdžią.

Pripažinimas buvo praneštas nota, kurią įteikė Kinijos komunistų užsienio ministeriui Andrei A. Gromyko, Rusijos užsienio ministerio pagelbininkas. Notoje sako, kad Rusija yra "įsitikinusi", kad komunistų valdžia atstovauja daugumą. Kinijos nacionalistų valdžia "nebepajėgia valdyti krašto". Kaip ji gali pajėgti, kada Kinijos komunistams Rusija duoda pagalbą.

Lake Success, N.Y.—Tikėsi, kad Rusija pareikalaus, kad Jungtinės Tautos pakviestų į vietą Kinijos nacionalistų atstovų naujos komunistinės valdžios atstovus.

Kaip žinoma, Kinijos nacionalistų atstovas įteikė skundą prieš Sovietų Rusiją. Korejos klausimas taip pat iškils. Taigi Rusijos reikalavimas greičiausia nebus svarstomas, kol nebus išspręstas kiniečių skundas.

835 Tremtiniai Atvyko Armijos Transportu į Bostoną

Boston, Mass. — Šeštadienį, spalių 1 d. atplaukė J. V. Armijos transportas ir atvežė 835 tremtinius iš Vokietijos. Atvyko ir lietuvių tremtinių apie 80, tarp kurių ir vienas kunigas, kuris nuvyko į Worcester, Mass.

Atvykusius pasitiko ir pasveikino laive Massachusetts Išvietintiems Žmonėms Priimti Komisijos nariai, o uoste pasveikino ir patarnavo atvykusiems įvairių organizacijų atstovai.

Yra numatyta, kad šį mėn. atplauks dar du laivai į Bostoną, būtent, "Gen. Hersey su 1319 keleiviais ir "Gen. Stewart" su 1263 keleiviais spalių 28 d. iš Bremerhaven, Vokietijos. Ketvirtas laivas "Gen. Ballou" išplauks iš Vokietijos spalių 25 d. į Bostoną su 1272 keleiviais, praneša Tarptautinė Tremtinių Organizacija (IRO).

40,000 Dalyvavo Šv. P. Marijos Statulos Karūnavimo Pamaldose

J. E. Arkivyskupas Cushing Pirmą Kartą Pasirodė Viešai, Grįžęs iš Airijos

Norwood, Mass. — Sekmadienį, spalių 2 d. Šv. Kotrynos parapijoj įvyko didinga maldininkų procesija ir Šv. P. Marijos iš Fatimos statulos karūnavimo pamaldos.

Procesija, kurioj dalyvavo daugiau kaip 5,000 maldininkų ir įvairių organizacijų atstovai, prasidėjo 2:35 val. po pietų. Iškilmingai eisėnai prasidėjus, buvo garsiai kalbamas Rožančius. Prieš ir po Rožančiaus įvairių parapijų orkestros grojo himnus. Eisėnoj dalyvavo ir lietuvių būrelis, tai p. Onos Ivaškienės iš So. Bostono grupės šešios poros jaunuolių tautiniais rūbais pasipuošus, kas sudarė didelį įspūdį visiems žiūrovams.

Procesijos dalyviai ir apie 35,000 minia suėjo į parapijos mokyklos kiemą, kur buvo pastatytas gražus altorius. Ant altoriaus buvo atnešta ir pastatyta Švč. P. Marijos iš Fatimos statula.

J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., kuris tik šeštadienį grįžo iš Airijos ir pirmą kartą po grįžimo viešai pasirodė, uždėjo karūną ant statulos galvos. Taipgi pasakė savo įspūdžius iš kelionės Airijoje ir suteikė palaiminimą Švč. Sakramentu.

Šv. Kotrynos parapijos klebonas Prelatas Jeremiah F. Minihan dėkojo J. E. Arkivyskupui, prelatams, kunigams, seserims vienuolėms ir bendrai visiems prisidėjusiems prie tų iškilmingų pamaldų, o ypač savo vikarui kun. Christopher Griffin, kuris daugiausia pasidarbavo, kad šią garsiąją statulą turėti Norwoode.

Senatas Nubalsavo Pakelti Algas Valdžios Pareigūnams

Washington, D. C. — Jung. Valstybių Senatas 52 balsais prieš 14 nubalsavo leisti pakelti algas departamentų viršininkams ir jų pagelbininkams.

Šis Senato priimtas bilius perduotas Atstovų Butui, kad išlyginti skirtumus.

Dabar kabineto viršininkai gauna po $16,000 į metus. Leido pakelti iki $22,500. Atstovų Butas yra nubalsavęs pakelti iki $25,000. Viršininkų pagelbininkams Senatas leido pakelti iki $15,000 į metus.

Ukrainiečių Švietimo Centras Sostinėje

Washington, D. C. — (LAIC) — Krašto sostinėje prasidėjo ukrainiečių Rytų apeigų katalikų, kunigų seminarijos ir parapijinės bažnyčios - cerkvės statybos darbai. Kainuos pusę milijono dolerių.

Tai bus stambiausias ukrainiečių katalikų švietimo centras. Unitų Bažnyčia, kaip žinoma, maskolių jau sunaikinta Lenkijoj, Ukrainoje, Rumunijoje ir Čekoslovakijoje.

SUNKI KATALIKŲ BŪKLĖ RYTŲ VOKIETIJOJE

Berlynas — Nors nuo atviro katalikų persekiojimo tuo tarpu Vokietijos rusų zonoje komunistai susilaiko, tačiau katalikų buklė toje Vokietijos dalyje yra labai sunki. Komunistai visu smarkumu puola katalikų vyskupus ir kunigus ir varo priešreliginę propagandą. Didelis trūkumas kunigų. Lenkijai atitekusiose srityse. Iškelinėjant iš ten prievarta gyventojus į Vakarų Vokietiją, buvo pasistengta ištremti kuo daugiausiai kunigų. Kur prieš karą vykdė pastoracijos darbą 10 kunigų, dabar tepaliko tik vienas.

Padėtis pagerėjimo neįrodanti. Naujų kunigų paruošimas beveik neįmanomas. Iš Vakarų Vokietijos kunigai neįsileidžiama. Tokios pagoniškos gyvenimo aplinkos katalikai gyventojai yra labai prislėgti.

Nelengviau yra ir protestantų bažnyčiai, nes komunistų neapykanta ir jai gana stipri.

Kai Vakarų Vokietijos katalikai Bochume neseniai turėjo didžiulį savo suvažiavimą, komunistai, kad sutrukdžius ten daugeliui katalikų dvasiškių dalyvauti, tuo pačiu laiku suruošė rytų Vokietijos zonoje "taikos dieną".

Dėmesio! Dėmesio!

"Darbininko" Redakcijos ir Lietuvių Radio Valandos naujas telefono numeris: SOuth Boston — 8-6608.

"Darbininko" Administracijos tas pats, būtent, SOuth Boston 8-2680.

DP, KURIE LIKS VOKIETIJOJ

Šia tema platoką straipsnį pateikė amerikiečių leidžiamas "Die Neue Zeitung" (8. 16), kur apskaičiuojama, kad po 1950 m. birželio 30 d., kai IRO baigs savo veiklą, vakarinėj Vokietijoj liksią 130,000 DP. Laikraštyje toliau rašoma: "Tas pasiliekąs asmenų sluogsnis, vadinamasis "kietasis branduolys", nenori grįžti tėvynėn, bet, iš kitos pusės, jam tėra labai ribotos perspektyvos emigruoti. Taigi tie žmonės sudarys naują problemą... Kyla klausimas, kas galima tiems žmonėms padaryti.

Prieš keliant šį klausimą, įdomu patyrinėti, dėl kokių priežasčių liekantieji DP nepriimami į kitus kraštus ir koks jų sąstatas. IRO generalinė taryba Ženevoj tam tikslui, bendradarbiaudama su savanoriškomis tarptautinėmis labdaros organizacijomis, ėmėsi rinkti informacijas, kurios apima ne tik Vokietiją, bet taip pat Austriją ir Italiją. Pastaruosiuose abiejuose kraštuose dar konstatuoti 34,000 "kietojo branduolio" atvejai. Tuo būdu iš viso jų skaičius pakyla iki 174,000.

"NEEKONOMIŠKOS ŠEIMOS"

30% iš jų, būtent 48,900, netinka emigracijai dėl prastos sveikatos. Kitiems 26,900 asmenų lemiamą kliūtį sudaro amžius. Imant skyrium, yra 9,500 nevedusių vyrų per 45 metus amžiaus ir 1,800 per 60 metų. O tokių netekėjusių moterų esama 4,200 per 45 m. amžiaus ir 1,100 per 60 m. Susituokusių bevaikių to pat amžiaus vyrų ir moterų skaičius esąs 10,300. Toliau 27,200 asmenų grupę sudaro tie, kurių nepalanki šeimos sudėtis. Jų tarpe esama 9,200 nesantuokinių motinų ir vaikų, taip pat 16,000 našlių, skyrium gyvenančių ir atsiskyrusių moterų (įskaitant iki 17 metų jų vaikus). Toliau 41,900 DP turi likti dėl asmeninių arba okupacinės valdžios politinių priežasčių. Jie skirstosi labai įvairiomis grupėmis: 2,900 kriminaliniai atvejai, 2.200 taikomi saugumo nuostatai, 25,200 yra pagalbiniai bei specialistai darbininkai per 35 metus, 9.300 priklauso tarnautojų profesijoms arba yra dvasiškiai. Penktąją ir paskutiniąją grupę sudaro vadinamosios "neekonomiškos šeimos". Tai šeimos, kurios yra tokios didelės, kad negali pačios išsilaikyti.

IRO statistikos liečia tik tuos DP, kuris gyvena stovyklose. Tad bendrasis pasiliekančių užsieniečių skaičius dar padidės. Be to, visa eilė asmenų dėl kelių čia minėtų priežasčių netinka emigracijai, bet, sudarant statistiką, turėta galvoj tik viena kuri priežastis.

90% IŠ EUROPOS PABĖGĖLIŲ—VOKIEČIAI

Iš šios analizės matyti, kad daugumoj pasiliekančiųjų kategorijų turima reikalo su asmenimis, kuriems reikia paramos. Dėl to IRO generalinė taryba Ženevoj jau nuo kurio laiko svarsto planus, kokių reikia imtis priemonių, kad ir toliau jiems būtų įmanoma suteikti pagalbos. Svarbiausias pasiūlymas, kuris ligi šiol buvo padarytas, — likusias DP stovyklas perduoti įvairioms, ypač amerikiečių, labdaros organizacijoms, kurios jau nuo seno glaudžiai bendradarbiauja su IRO. Čia priklauso American Friends Service Committee (kvekeriai), National Catholic Welfare Conference, amerikiečių liuterionų bažnyčia, taip pat kitos krikščionių ir žydų šalpos organizacijos.

Tos sąjungos turinčios sudaryti su atitinkamomis vokiečių įstaigomis, būtent—su Evangelischer Hilfswerk, Caritas - Verband ir t.t., sutartis dėl tolimesnio DP stovyklų išlaikymo. Tuo būdu, girdi būtų pasirūpinta artimiausia ateitimi užsieniečių pabėgėlių, kurie už Vokietijos ribų negali rasti naujos tėviškės. Ryšium su tuo IRO rengiasi įsteigti Bavarijoj didelę koloniją džiovininkams, kurioj gausią pastogę ir darbo apie 1000 žmonių.

Iš vokiečių bažnytinės pusės laikoma visai galimu dalyku, jog netinką emigracijai ir nedarbingi DP būtų patalpinami prieglaudose bei įstaigose taip, kad jų sielos ir kūno reikalui būtų aprūpinami lygiai kaip vietinių. Bet esanti sąlyga, kad būtų garantuotas finansavimas iš tarptautinės instancijos. Ryšium su tuo ypač Evangelischer Hilfswerk pasisako už tai, būtų pašalintas skirtingas politinis vertinimas užsieniečių DP ir vokiečių tremtinių, kurie sudarą 90% visų Europos pabėgėlių, ir kad jie būtų pavadinti "homeless people" — benamių vardu, kuris apimtų abi grupes.

("Ž.")

LIETUVA JUNGTINIŲ TAUTŲ KULUARUOSE

Lake Success, N. Y. — (LAIC) — Trys LAIC korespondentai, akredituoti prie Jungtinių Tautų, plėčia pažintis įvairių delegacijų ir žurnalistų tarpe.

Atskirų delegacijų nariai dažnai pažymi, kad Genocido Komisijoje Lietuvos likimas buvo dažnai minimas ir "Lithuanian Bulletin" stropiai analizuojamas. Šių metų sausio - kovo numerio straipsnis "Lithuania Today" susilaukė ypatingo dėmėsio. Todėl šis numeris ir dabar eina iš rankų į rankas.

Genocido termino nukalėjas, nuo Gardino kilęs prof. Raphael Lemkin, dideliu atsidėjimu sekė genocido sutarties "gimdymo" eigą. Kaipo oficialus patarėjas, jisai nuolat nurodinėjo Lietuvą kaipo genocido pavyzdį ir prikalbino abejojančias delegacijas tą sutartį pasirašyti. Šiomis dienomis Danija pasirašė — 29-ta valstybė.

Kelių delegacijų nariai ragino atskiru leidinių išleisti NKVD dokumentus, kurių dalis jau paskelbta ALT leidžiamo "Lithuanian Bulletin" puslapuose. Diplomatai, teisininkai ir žurnalistai dažnai pasisako, kad tie dokumentai yra istoriniai ir priklauso plačiajai žmonijai. Patyręs apie šiuos Lietuvos partizanų krauju nupirktus dokumentus, prof. Lemkin pareiškė įsitikinimo, kad JAV Senatas tikrai ratifikuos genocido sutartį, pamatęs dokumetinius Sovietų vykdomo tautų naikinimo įrodymus.

LRV Rėmėjų Pranešimas

Cambridge, Mass.—Lietuvių Radio Valandos programos, kurios vedėjų ir pranešėju yra Antanas Kneižys, Rėmėjai rengia nepaprastai šaunų ŠURUM - BURUM sekmadienį, spalių - Oct. 9 d., 3 val. po pietų, Lietuvių Katalikų Klubo salėje, 163 Harvard St. Rengimo Komisijos pirmininkų yra p. Antanas Daukantas, o jo pagelbininkais yra p.p. B. Žilienė, A. Zaveckas, A. Radaitienė, F. Teberienė, J. Janiūnas, A. Šakalys, M. Skyrienė, K. Pilkonis, B. Utenis, Banienė, Bačinskienė ir kiti. To parengimo bilietų galima gauti pas minėtus asmenis.

Bus skanių užkandžių ir gėrimų. Programa bus įvairi ir įdomi. Jau pasižadėjo ir dalyvaus dainininkai **Jonas Tamulionis** ir **Ona Skirkevičienė** iš Nashua, N. H., ir **p. Onos Ivaškienės** grupės iš So. Boston jauni deklamatoriai ir muzikai. Bus ir daugiau programos dalyvių. Programa bus išpildyta taip, kaip šeštadieniais radio stotyje.

Rengimo Komisija kviečia visus dalyvauti.

Rusija Nutraukė Draugiškumo Sutartį

Maskva — Sovietų Rusija viešai paskelbė, kad ji nutraukia draugiškumo ir savitarpinės pagalbos sutartį su Jugoslavija. Tai ne naujiena.

Tito dar kartą pasmerkė Rusijos imperializmą ir pareiškė, kad Jugoslavija yra pasiryžusi ginti savo nepriklausomybę.

Yankees ir Dodgers Laimėjo Žaidimus

Sekmadienį, spalių 2 d. įvyko paskutinis žaidimas tarp Yankees ir Boston Red Sox. Tai buvo paskutinis žaidimas, kad gauti American League vėliavėlę dalyvauti 1949 serijų žaidimuose.

Taipgi laimėjo National League vėliavėlę Brooklyn Dodgers.

DĖKOJA JUNG. VALSTYBĖMS KOMUNISTŲ VARDU

Lake Success — Rugsėjo 30 d., svarstant Kinijos Vyriausybės skundo prieš Rusiją į dienotvarkę įrašymo klausimą, Sovietų užsienių reikalų ministeris Višinskis, besigindamas prieš tame skunde daromus užmetimus Sovietų Rusijai, pareiškė, kad 90% Jung. Valstybių ginklų, kurie buvo suteikti Chiang-Kai-shekui, pateko į rankas komunistams. Jų vertė siekianti apie 2 bilijonus dolerių. Už tokį "duosnumą" Višinskis tik padėkojo Amerikai komunistų vardu. Višinskis pridūrė, kad, kai neseniai komunistai šventė revoliucijos šventę Nankinge, tai ten komunistų armijos paradavo apie su 400 amerikoniškų tankų.

Jis sakė, kad Chiang-Kai - shekas yra populiarus komunistų karių tarpe, nes per jį jie aprūpinami amerikoniškais ginklais. Tačiau Višinskis nutylėjo, kad amerikoniški ginklai Kinijos komunistams galėjo patekti ir per Sibirą, nes praeitojo karo metu Sovietų Rusija yra gavusi iš Amerikos tūkstančiais tankų, kurie naikino Hitlerio armijas, kaip iš Vakarų, taip ir iš Rytų, ir tuo būdu išgelbėjo raudonąją armiją nuo galutinio sužlugimo.

Nėra abejonės, kad tie tankai dabar buvo perduoti Kinijos komunistams, juos remiant, ir kad sustiprinus įspūdį, kad nacionalistai gautus iš Amerikos ginklus perduoda komunistams.

Yakima, Wash. — Jung. Valstybių Aukščiausiojo Teismo teisėjas William O. Douglas buvo išjojęs pajodinėti Cascade kalnuose. Bejojant, arklys suklupo ir užvirto ant numesto teisėjo.

Teisėjas pavojingai sužeistas, sulaužyta 13 šonkaulių, ir padaryta kitų sužeidimų.

Tokią demokratiją ir socializmą atnešė mums komunizmas. Nuotraukos centre žiaurusis tironų tironas, kruvinasis diktatorius, kokio istorija dar nebuvo žinojusi, Stalinas, o aplink jį jo pasekėjų Lietuvoje nužudytųjų nekaltų lietuvių lavonai.

PAVERGTOJI LIETUVA

Kas liečia aukščiau patalpintos nuotraukos vaizdą, didesnio aiškumo dėliai patiekiama keletas paaiškinimų, nors jis ir be paaiškinimų aiškiai parodo, ką Stalino mokiniai moka.

Dešinėje, kiek žemiau, Panevėžio ligoninės daktaras Žemugulys, kuris buvo paimtas nuo operacijos stalo ir žiauriausiu būdu komunistų nukankintas ,deginant padus, mušant įvairiais kietais įrankiais, badant peiliais ir, pagaliau, dar gyvam esant, išilgai perskrosta krūtinė. Viršuje tokiu pat žiaurumu nukankintas kitas tos pačios ligoninės daktaras Gudonis ir, radusi jį taip žiauriai nukankintą, verkianti jo ranką apkabinusi jo žmona. Nužudytojo dr. Žemgulio žaizdos ir sužalojimai aiškiai matoma iš nuotraukos.

Kairėje pusėje, taip pat kiek žemiau, matosi žiauriai nukankintas, šiaudų ryšiu pažabotas, Plungės notaras Kaveckas. Aukščiau Proveniškiuose iššžudyta Budrio šeima. Apačioje — kalnas mūsų brolių ir sesių lavonų, kurie buvo raudonųjų budelių iššudyti nelabai toli nuo Kauno Proveniškių kacete 1941 metais, kadangi raudonieji galvatrūkčiais bėgdami tada iš Lietuvos neturėjo laiko juos išsigabenti į Rusijos gilumos kacetus. Jie buvo sušaudyti kulkosvaidžių ugnimi.

Pasitraukus raudoniesiems budeliams nuo savo aukų ir jausdami pavojų praėjus, iššliaužė iš po savo bendro likimo draugų lavonų tik keli, sunkiau ar lengviau sužeisti, gyvi ir ėjo pagalbos ieškoti. Tai yra gyvi baisiausio raudonųjų darbo liudininkai. Be to, šiuos darbus užfiksavo foto aparatai tokius, kokie jie išėjo iš po komunistų rankų, nes jie, labai skubėdami bėgti, nesuspėjo savo darbų pėdsakus sunaikinti. Tai labai brangūs istoriniai įrodymai.

Čia suminėtos ir pavaizduotos nuotraukoje aukos yra tik maža dalelytė, tik trupinėliai, palyginus su tuo, kas buvo komunistų įvykdyta ir kas dabar yra vykdoma mūsų pavergtoje tėvynėje. Nors tai atliekama užleidus geležinę užuolaidą labai sandariai, bet mes žinome, kas mūsų pavergtoje gimtoje žemėje vyksta ir darosi, kaip kankinami mūsų tautiečiai, pūdomi be maisto ir oro kalėjimų požemiuose, tūkstančiais tremiami į Sibirą žiauriai mirčiai.

Tikimies, kad ateis kartą valanda ir raudoniesiems budeliams, ir jie gaus tokį atlyginimą už savo darbus, kokį gavo Hitlerio užmačių vykdytojai: Ribentropas, Goringas, Gobelsas ir visokie "essininkai". Raudonieji budeliai mus vilioja grįžti į savo gimtuosius namus, žadėdami viską dovanoti, palikti savo tėvynėje, suteikti įvairias lengvatas. Ką gi jie mums dovanoja? Ar už tai, kad turėjome galimybės, pabėgdami nuo jų žiaurumo, išgelbėti savo gyvybę? Taip, mes puikiai pažįstame jų dovanas ir žinome, ko verti jų žodžiai. Mes pergyvenome ir dar labai gyvi palikę mūsų atmintyje tie klyksmai, tie baisūs vaizdai mūsų brolių ir sesių trėmimo mirčiai į Kazakstaną ir šaltąjį Sibirą birželio 14-15 d., 1941 metais.

Pats esu liudininkas, savo akimis matęs, kai 1941 metais ginkluoti enkavedistai daužė šautuvų buožėmis silpnas klykiančias moteris ir mažus vaikus plėšė iš jų namų židinių, ir grūdo į gyvulinius vagonus, kurių duris užraizgydavo spygliuotomis vielomis.

Mes žinome, kaip pasielgiama su grįžusiais Lietuvon. Jie parvežami laikinai Lietuvon, žinoma ne visi, priverčiami šlykščiausiai meluoti apie blogą su jais amerikiečių Vokietijoje elgimąsi, kaip gera jiems Lietuvoje, kad tuos melus paskiau galėtų pasauliui ir tarp tremtinių negrįžusių paskleisti.

Stalinui labai skauda širdį, kai jis mato, kad Jung. Valstybės ir visas kultūringasis pasaulis mus atjaučia, mūs vargus supranta ir leidžia laisvai pasirinkti emigruoti į bet kurį laisvą kraštą, ar grįžti į savo gimtąjį kraštą komunistinės vergijos mirčiai. Žinoma, mes pasirenkame laisvę ir plaukitame įvairiais vandenynais į laisvuosius kraštus. Tai galime nusakyti parafrazuotu vienos lietuvių liaudies dainelės posmu:

"Plaukia sau laivelis
laisvo krašto link,
sėdi jame dipukas ir
dairos sau aplink".

Žinoma, ten nuplaukęs dipukas nesėdės rankas sudėjęs ir negali sėdėti, kai tėvynė ašarose ir kraujuose už geležinės sienos plūsta.

Lietuva nežus, kol yra lietuvių laisvame pasaulyje. Ateis laikas, kelsis Laisva Lietuva, ir bus šv. Marijos žemė, o mes grįšime linksmi, nepalūžę dvasia į savo tėvynę.

Jonas Busys.

Amerikos Kongresmanas Buvo Sekamas Moters Varšuvoje

Praga, Čekoslovakija — Aštuoni Jung. Valstybių kongresmanai, nuvykę į Lenkiją, buvo labai šaltai priimti Lenkijos komunistinės valdžios.

Septyni iš 8 kongresmanų yra Atstovų Buto komisijos nariai. Aštuntasis kongresmanas Wayne I. Hays, demokratas, iš Ohio, kaip jis sako, buvo sekamas moters Varšuvoje. Kur tik jis ėjęs, tai ir toji moteris ji sekė.

Jis buvo apsistojęs Varšuvos Bristol viešbuty. Toji moteris, sako Hays, irgi nusisamdė kambarį skersai nuo jo kambario, ir kaip tik jis išsikraustė, tai ir ji išsikraustė.

John Sinkiewicz, 28 m., iš Baltimorės, Md., amerikietis kareivis, pabėgęs iš rusų kalėjimo, kuris buvo laikomas nuo lapkričio 5 d., 1948 m. su trimis britų kariais Rytų Vokietijoje. Jis papasakojo, kad ten Oranienburgo kalėjime buvo tardomas 16 dienų ir naktų ir žiauriai bolševikų kankinamas: mušamas ,nuogas laikytas šaltam vandenyje ir kitaip. Pagaliau jie išsigręžė kalėjimo sienoje skylę ir išbėgo, ten išbuvę 10 mėn. be jokio sprendimo.

Atliekame Spaudos Darbus

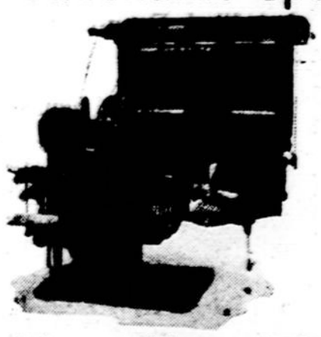

Laikraštis "Darbininkas" turi įrengęs modernišką spaustuvę, kurioje atlieka įvairiausius spaudos darbus, skubiai ir nebrangiai.

SPAUSDINAME:

knygas, pemfletus, atvirutes, konstitucijas, plakatus, tikietus, vizitines korteles, parengimų programas, įvairius cirkuliorus, laiškams antraštes, konvertus, vestuvių pakvietimus ir kitokius spaudos darbus.

Visais reikalais kreipkitės:

"DARBININKAS"

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly.

— by —

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1870.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103. Act of October 8, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$5.00	Amerikoje metams	$5.00
Domestic once per week yearly	$3.00	Vieną kart savaitėje metams	$3.00
Foreign yearly	$5.50	Užsieny metams	$5.50
Foreign once per week yearly	$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams	$3.50

DARBININKAS

366 West Broadway. South Boston Mass.

Telephone: Redakcijai — SO 8-6608; Administracijai — SO 8-2680

Rusija ir Atominė Bomba

Prez. Trumano viešas pareiškimas, kad Rusija turi atominę bombą, kai kuriuos amerikiečius labai sujaudino. Ta žinia sudarė įspūdžio tarsi jau ta bomba būtų kritusi ant Amerikos žemės. Iš tiesų, tenka nustebti dėl tokio susijaudinimo. Juk nebe pirmiena girdėti spėliojimus, ar yra galimybės rusams tokią bombą pasigaminti. Spėliojimų būta visokių. Dažniausiai protauta šitaip: jei Rusija atominę bombą turėtų, tai ją tuč tuojau prieš Ameriką panaudotų. Kadangi ligi šiol nepanaudojo, reiškia, jos neturi. Lengva tuo nusiraminti. Tačiau politikos ir atomikos žinovai pridurdavo: dar neturi, bet gali pasigaminti, nes atominės bombos sekretą rusai jau turi. Vadinasi, džiūgauti netenka, nes pavojus nelikviduotas, tik keleriems metams atidėtas. Na, vis dėlto šioks toks atodūsis. Geriau rytoj negu šiandien.

Bet štai atominės žinybos ekspertai susekė, kad kažkokioj Sibiro vietovėj įvyks atominės bombos sprogimas. Ir, rodos, kad dar daugiau žmones išgasdintų, Prezidentas pareiškė, kad rusai tikrai turi atominę bombą. Visuomenėje kilo didelis nerimastavimas, beveik panika. Tačiau mokslininkai paaiškino, kad atominės bombos formula bei sekretas yra vienas dalykas, o jos pagaminimas visai kas kita. Jos sekretą Rusija, be abejo, turi. Juk nebereikalo bolševikai nusigabeno nelaisvėn visus tos srities vokiečių mokslininkus, kurie ar tik ne pirmutiniai ištyrė atominės pajėgos paslaptį, tik jos nesuspėjo sunaudoti, veikiausiai dėl laiko ir lėšų trūkumo. Juos bolševikai prievarta į darbą įkinkė. Bet klausimas, ar visi vokiečių mokslininkai parodė gerą valią. Galėjo būti sabotažo. Ir vėl, tokiai gamybai reikia daug išlavintų toj srity darbininkų, gi Rusijoj jų labai trūksta. Kaip ten bebūtų, pirmasis bandymas, padarytas 1948 m., buvo labai nelaimingas: žuvo beveik visi sprogdinimo dalyviai. Prastas biznis, kai bomba saviškius nužudo. Be to, viena, kita atominė bomba karo nenulems. Spėliojama, kad Amerika jau apie 2000 at. bombų yra pasigaminusi. Štai dėlko Stalinas tyli ir — laukia.

Laukia bombų gamybos pasistūmėjimo. Nekantrauja. Nesigaili lėšų, nepaiso, kiek žus darbininkų darant sprogdinimo bandymus. Sužinota, kad keturiose vietose yra įsteigti atominių bombų gamybos lizdai: prie Sukhum, ant Juodųjų marių kranto; ties Kara Kum, žemiau Aralo jūros; Uralo kalnuose netoli Zlatausto, ir Taškente. Suprantama, kad nieks nežino, kiek pažangos padaryta. Tačiau, kiek Rusija besistengtų, Amerikos nepasivys. Daug kas mano, kad Amerika turėtų dabar pasinaudoti savo persvara. Bet Amerika vadovaujasi žmogiškumo principu. Atominę bombą ji tik tuomet pavartos, kai bus priversta tai padaryti. Čia tai ir glūdi padėties tragiškumas, kad Amerika turi reikalą su tokiu priešu, kurs nesiskaito su žmogiškumo taisyklėmis.

K.

Kada Prof. K. Pakštas Prabyla

Lietuvis profesorius kviečia visus Centrinės Europos tremtinius vienybėn, sudaryti Federaciją ir apšviesti naivius politikos vadovus.

Pasaulinio masto ekonomistas geografas Dr. Kazys Pakštas, Pittsburgo Duquesne universiteto profesorius, dar Lietuvoje buvo žinomas kaip "gyvasis sidabras", originalus savo pareiškimais ir geopolitiniais straipsniais.Jis ir Amerikoje yra aktualus ir dažnai prabyla aukštosios politikos klausimais, kurie liečia Lietuvą ir Ameriką. Štai Chicagos lietuvių dienraštyje "Draugas" (218-221 Nr. Nr.) tilpo prof. K. Pakšto labai įdomus straipsnis

"PRIEMONĖS LAISVEI ATGAUTI IR RIBOMS NUSTATYTI".

Jis rašo:

"Daug kartų paskirų senatorių, parlamentarų ir įtakingų politikų Vakarų pasaulyje, ypač Amerikoje, viešai pasisako už nepriklausomų Baltijos valstybių atstatymą. Mes, žinoma, esame labai dėkingi už jų humaniškus pareiškimus. Bet nei vieno karto Amerikos Kongresas neišnešė sprendimo aktyviai paremti žudomas Baltijos tautas; nei vieno milijono dolerių Amerika nedavė Baltijos tautų laisvės kovai paremti ar jų žudomai kultūrai gelbėti. Juk labai lengva ir pigu buvo paremti Baltijos tautų pabėgusias kultūros įstaigas: universitetą, gimnazijas, mokyklas, teatrus, spaudą: lengva buvo Baltijos diplomatus prileisti prie DP globos, lengva buvo atsisakyti žiaurių screeningų, nedaug būt kainavę Baltijos universitetą kur nors Amerikon perkelti ir jį kukliai išlaikyti. Bet didžiausios demokratijos nenorėjo mažų demokratijų gelbėti. Jos gal manė, kad meškos pagautas avinėlis privalo pats savo spėkomis išsigelbėti".

Pabrėžęs Centrinės Europos politinę ir ekonominę reikšmę, prof. K. Pakštas nurodo į pataikavimą sovietų diktatūrai ir išvadoje sako: "Nuostabiai suvaikėjo didelių valstybių politiniai vadovai".

'Anglosaksu protai yra išaugę jūrose", sako autorius. "Jų politikams labiausia rūpi tos šalvs, kurios yra arčiau Atlanto arba turi daug salų ir pusiasalių, iš kurių galima valdyti jūros kelius. Atlantinė idėja glūdi anglo-amerikiečių sąmonės gelmėse. Jų Europa baigiasi Berlynu - Viena - Triestu".

Konstatavęs, kad vakariečių masinis turizmas baigdavosi Berlynu ir Viena, kad anglosaksai Centrinės Europos gerai nepažįsta ir ją priskiria Rytų Europai, kuri čia pažįstama iš neigiamos pusės, autorius pabrėžia rusų imperializmui palankų periodą.

Toliau prof. K. Pakštas kritikuoja anglosaksų galvoseną ir egoistinę politiką.

"KAS DARYTINA?"

klausia autorius. Ir atsako penkiais plačiais punktais. Esą reikia, kad Amerikoje ir Vakarų Europoje kurtųsi tikros egzilinės valdžios, kad Centro Europos egzilinės valdžios bendromis jėgomis išvystytų stiprią informaciją apie savo šalis, apie jų pastangas sukurti didžiulę Federaciją, kad tos valdžios sudarytų tarpusavio teismą ribų ginčams spręsti, kad tokia Federacija galėtų kalbėti bent šimto milijonų vardu (su Ukraina būtų net 150 mil.); esą Atlanto Paktui atbaidžius Rusiją nuo tolimesnių užkariavimų Vakarų Europoje, atitolina kuriam laikui karą, bet tas "Vakarams saugesnis periodas Centrinei Europai gali būt pats pavojingiausias:" per eilę metų rusai "dės pastangas likviduoti tuose kraštuose visą kultūrinį sluoksnį..."

"REIKIA STIPRAUS FRONTO"

sako prof. K. Pakštas. "Jungtinės Tautos ir didžiosios valstybės nieko konkretaus nedarys, kad sustabdyti šį negirdėtą istorijoj žiaurumą: jos tik kalbės, kad kaž kur negeri dalykai dedasi..."

"Tai argi ne laikas pavergtiesiems jungtis?" — šaukia autorius.

Esą po būsimojo karo bus stengiamasi atstatyti nedalomąją Rusiją, esą net pats Valstybės Departamentas (JAV) kol kas stoja už Rusiją nedalomą, su kolonijomis. "Tai labai blogas ženklas Ukrainai, Gudijai, Kaukazui". O ką jau kalbėti apie Baltijos valstybes!...

Prisimindamas paskutinįjį karą, autorius sako, kad tai buvo

"KARAS PAGAL STALINO PLANUS".

Autorius visai teisingai 1941 m. rudenį skeptiškai atsiliepė apie tik ką paskelbtąjį Atlanto Čarterį, "pavadindamas jį nauja priemone karo ūpui kelti, karo paskolos lakštams parduoti ir t.t." Tada į jį buvo skersomis pažiūrėta. Bet ar ne teisus jau tada buvo prof. K. Pakštas?..

Dėl Centro Europos likimo autorius kaltina ir pačias mažąsias valstybes. Dėl to jis įspėja tas valstybes ateity taikiu būdu išspręsti teritorinius ginčus, kaip Vilniaus klausimą, Vakarų Ukrainos, Silezijos, Besarabijos, Bukovinos, Transylvanijos, Banato, Makedonijos ir daug kitų klausimų.

Baigdamas prof. K. Pakštas kalba apie nenumatymo pasekmes. Jis sako:

"Iš Stalino inferno išbėgę visų tautų žmonės tik sujungtomis savo pastangomis galėtų apšviesti nirvanos žmones, sumažinti jų neivumą santykiuose su bolševizmu". Jis kaip pavyzdį nurodo žymaus politiko prof. A. Voldemaro naivumą. Kaip žinoma, jis 1940 m., raudonajai armijai į Lietuvą įsiveržus, grįžo iš Prancūzijos Lietuvą gelbėti ir Kybartų stoty buvo suimtas. Ir šiandien apie jį nieko negirdime. "Dabar Centrinės Europos tremtiniai gali irgi apsigauti, jeigu jie remsis tik svetimų dėdžių paramos viltimi, jei nesijungs į stambų valstybinį vienetą ir laiku neišlygins tarpusavio nesusipratimų, bus perdaug optimistiški ir pasitikės vien būsimo karo rizikinga loterija. Krikščionių civilizacijai ir laisvajai žmonijai gelbėti Centrinė Europa turi nei kiek nemažesnės svarbos negu Vakarinė. Jos gelbėjimas yra vertas geriausių jungtinių pajėgų, bilijonų turto ir marių kraujo. Nes be laisvos ir sujungtos Centrinės Europos ilgainiui neliks ir Vakarų Europos, ogi be šios — neatsilaikys nei likusis pasaulis prieš vergijos triumfą".

E. K. Vilnietis.

SUSIPAŽINKIME SU GYVENIMO KNYGA

T. Klemensas Žalalis, O.F.M.

Kierkegaard skaitydamas Evangeliją ar kitas Šventraščio knygas jaučia Dievą kalbant ir jį klausiant: ar tu tai darai, ką skaitai? Ištiesų, juk kiekviename Evangelijos puslapyje Kristus kalba ir moko, kaip žmonės privalo gyventi. Todėl jau šv. Augustinas ragina visus skaityti Bibliją: skaitykite Šventraštį, skaitvkite dažnai, kad nebūtumėte akli ir aklųjų vadai. Skaitykite šventasias knygas, nes jose rasite tai, ką turite daryti ir ko vengti. Skaitykite šias knygas, nes jos yra tas saldusis medus, kuris daugiau pasotina sielą, negu bet koks kitas maistas. Čia kalba ne eilinis žmogus, bet Šventasis, kuris gyvenime turėjo daug kovoti ir tik Biblijoje atrado tiesą ir gyvenimo realybę.

Kitas tų laikų garsusis pamokslininkas Šv. Jonas Auksaburnis nepašykšti žodžių išreikšti tikrą Šventraščio vertę. Pagal jį visas Šventraštis tai vertinbiausia brangenybė. Kiekvienas sakinys, kiekviena mintis nors ir trumpiausia yra gyvenimui turtingiausia. Tai neišsemiamas šaltinis, tai fontanas, kuriam nepritrūksta vandens. Nesistebėkite, kalba šventasis, jei taip išsireiškiu, nes tai kalbu iš prityrimo. Visi, kurie gyveno prieš jį, sėmė iš to šaltinio ir tie, kurie gyvens vėliau, irgi sems savo gyvenimui jėgų; o tas šaltinis netik nesumažės, bet dar padidės savo turtais. Teisingai kalbėjo šv. Jonas Auksaburnis, nes šiais laikais Šventraštis yra daug turtingesnis, daug aiškesnis, daug suprantamesnis. Ir negali būti kitaip, nes per 15 šimtų metų tūkstančiai žmonių prarimojo ilgas valandas prie tos knygos ir atidengė jo paslaptis visų tautų žmonėms. Argi mums nėra įrodymas, jei Šventraštis yra išverstas į 400 kalbų. Dabar viso pasaulio žmonės, neišskyrus ir lietuvių, gali skaityti Šventrašti savo kalboje ir naudotis tais neišsemiamais praktiniam gyvenimui turtais.

T. Klemensas Žalalis, O.F.M.

Sustojo "A. B. Dienos naujienos"

Ketverius metus, du mėnesius ir dešimtį dienų Kempteno lietuvių stovykloje ėjęs informacinis vietinių ir pasauliniu žinių biuletenis — "A. B. Dienos naujienos", dėl emigracijos visiškai sumažėjus senajai stovyklai, liepos 30 d. turėjo sustoti. To biuletenio nuo 1945 m. gegužės 21 d. iki 1949 m. liepos 30 d. išėjo iš viso 1253 numeriai. Ankstybesniems jo redaktoriams išvykus, nuo š. m. balandžio 1 d. iki sustojimo biuletenį redagavo mokyt. A. Radžius. Daugiau kaip ketverius metus biuletenį, diktuojant, perrašinėjo A. Skladaitytė.

Bet Kemptenas neliko be dieninių informacijų: vietoj sustojusio tenai naujai kolonijon atsikėlęs A. Kondrotas pradėjo leisti kitą biuletinį —'Dienos žinias'.

T. Dr. Klemensas Žalalis Amerikoje

Prof. T. Klemensas, O.F.M. netikėtai atvyko į Ameriką iš Kanados kelioms dienoms. Grįždamas atgal žada praleisti pranciškonų įkūrėjo Šv. Pranciškaus šventę pas T. Petrą Baniūną, O.F.M., Greene, Me. vienuolyno viršininką.

Kova Už Lietuvišką Spaudą

Dipl. inž. Feliksas Vizbaras

Mano tėvelis ir motutė — Zubiškių kaimo, Svedasų parapijos ūkininkai, buvo karališki valstiečiai, ir jokios baudžiavos ponams neatlikdavo. Uždėtus mokesčius nuo žemės ir šeimos narių sumokėdavo, į valsčiaus sandėlius nuveždavo nustatytą kiekį javų, ir tuo baigdavos visos svarbiausios prievolės valstybei — Didžiajai Rusijos Imperijai. Mūsų šeimoje gimė 7 vaikai, bet dėl blogai sutvarkytos mediciniškos pagelbos Lietuvoj 4 vaikai mirė maži arba jau kiek paaugę. Aš jau gimiau po 1863 m. sukilimo, bet dar gerai prisimenu pasakojimus kaip sukilėliai susiorganizavę miškuose puldavo rusų kariuomenę ir kaip žiauriai buvo kankinami ir kariami sugauti "Buntauščikai". Nors jau buvo praėjęs geras laikotarpis po sukilimo, bet pasipriešinimas ne tik nemažėjo, bet didėjo ir, kaip koks užraugtas raugas rūgo, kilo, o to raugo garai iš dvarų per klebonijas plito į sodžius. Nerami dvasia, kuri neduoda žmogui užsnūsti, ypač jaunuomenei, pradėjo plisti kaime ir jaunimas pradėjo domėtis, kas dedasi plačiame pasaulyje. Taigi, knyga tuo laiku kaime pasidarė labai laukiamas svečias. Jaunuomenė nepasitenkino turimomis knygomis, ir buvo reikalas gauti daugiau knygų, o taip pat ir turimas išmokti gerai paskaityti.

Tačiau po 1863 m. sukilimo Muraujovas buvo uždraudęs lietuviškas knygas, lietuvių kalbos mokymą visose be išskirties mokyklose. Taip mano dėdė buvo išsiųstas 3 metams į Permos guberniją už tai, kad žandaras, jam einant į bažnyčią, jį pakratė ir surado lietuvišką maldaknygę. Namuose likusi žmona su 4 vaikučiais pakliuvo į didelius vargus, nes negalėjo vesti ūkio.

Nors buvo nelengva kaimo jaunuoliui mokintis, tačiau mano laikais jau kelių ūkininkų sūnūs mokėsi miestuose, arba švedais ruošėsi laikyti egzaminus iš 4 kl., kad galėtų įstoti į kunigų seminariją. Kiekvieno kaimiečio buvo didžiausias noras, kad jo sūnus išeitų į kunigus. Toks noras buvo visai suprantamas, nes, tik kunigu esant, galima buvi dirbti savųjų tarpe. Kitokios specialybės lietuviai katalikai Lietuvoje tarnybos negalėjo gauti, gal, išskiriant dar medic. gydytojus. Taigi ši mokaleivija, parvykdama iš mokyklų į kaimą, atsiveždavo lietuviškų laikraščių ir knygų. Iš knygų ir laikraščių kaimas sužinodavo apie garbingą ir garsią Lietuvos praeitį ir poezijos dalykėliuose rasdavo savo šielai pasitenkinimo ir gražios ateities perspektyvų. Tai vis buvo tas dvasinis akstinas, kuris nebeleido kaimo jaunimui snausti ir nieko nebeveikti. Tuo laiku lietuviška knyga kaime buvo mylima ir branginama, tačiau iš kitos pusės ji turėjo būti slėpiama nuo "uredniko" ar žandaro akies. Man norisi kaip tik pasidalinti su gerb. skaitytojais keliais prisiminimais iš anų laikų knygų platinimo įvykių, kurie man yra labai gerai likę atminty.

Vieną sekmadienį tėvelis su motute išvažiavo į bažnyčią Svedasuosna, o tarnas su tarnaite išėjo į Salas. Aš su savo broliu Antanu likome namus saugoti. Tiesa, iš mūsų sargai buvo ne kokie: man buvo 6 metai, o broliui 8. Mes jau abu buvome pramokinti iš lietuviškų elementorių, atvežtų mūsų vyresnio brolio tuo laiku lankiusio Liepojos gimnaziją. Mes abu sėdime prie lango ir žiūrime į kelią, kuriuo turės grįžti iš Svedasų tėveliai ir parveš dovanų. Nors gerai žinojome, kad dar ankstyvas grįžimui laikas, nes sieninis laikrodis tik ką išmušė 11 val., t. y. pats Šv. Mišių laikas, bet kadangi mes poterėlius buvome atkalbėję, tai laukėme grįžtančių. Tik staiga pamatėme toli vieškeliu, vežimą atvažiuojant. Štai jau ir pro kryžių pravažiavo ir leidžiasi nuo kalnelio. Stebėtina — kas gi čia galėtų tokiame nelaike važinėti? Mes, prisispaudę nosytes prie stiklo ir išpūtę akutes, žiūrėjome. Žiūrime — ratuose sėdi žandaras su raudonais šinūrais, ant kaklo ir su žvaigžde kepurėje. "Žandaras;" Aš tuojaus stvėriau iš stalčiaus elementorių ir po pečiu palindau, kur žiemos metu motutė laikydavo vištas. Nurėplijau į pačią tolimąją kertę, greitai prakasiau sudžiūvusias vištų atmatas, padėjau elementorių ir pats savo krūtinute jį pridengiau, lyg tvirčiausiu skydu, o širdutė taip plaka... Aš, kvapą sulaikydamas, stengiuos nealsuoti. Antanas pasiliko grįčioje. Girdžiu įėjo du žmonės: vienas su batais, kitas ar basas ar su naginėmis apsiavęs. Vienas klausia: "Ar tėvas namie?" — Antanas atsako, — "nėra — į Svedasus išvažiavo su motute". — "Ar vyresnių nėra?" — "Nėra".

Tuo laiku batuotas išvaikštinėja po grįčią ir girdžiu, kaip atidarė spintelę, paskiaus stalčių. Mano širdis visai apmirė ir aš dar stipriau spaudžiu elementorių savo krūtine. Nors "svečių vizitas" tęsėsi nedaugiau 10 min., man atrodė labai ilgai ir, rodos, jau jau kas nors pradės lįsti į pečelių. Net drebulys nukratė. Girdžiu, grįčios durys atsidarė, ir abu nekviestieji svečiai išėjo, o po kiek laiko ir ratai nudardėjo. "Feliksiuk, lįsk dabar iš po pečeliaus — žandarai jau nuvažiavo" — šaukia Antanas. Aš išlindau, bet elementorius liko užkastas. Kas gali žinoti: gal žandarai sugalvos dar sugrįžti?

(Bus daugiau).

Ar demokratija reikalinga tik silpnoms ir nugalėtoms tautoms?

Tokį klausimą iškelia "Cicero Life", patalpindama savo š. m. rugsėjo mėn. 21 d. numeryje Dr. Kazimiero Sruogos (Kazio Veržiko) antrą laišką.

* * *

Kazimieras Sruoga, atsiliepdamas į amerikanizacijos direktoriaus Mr. Joseph Sebek laišką, tilpusį toje pačioje "Cicero Life", po trumpos įžangėlės taip rašo: "p. Joseph Sebek sako: "Komunizmas šiandien sudaro pasauliui tikrą pavojų, bet mūsų uždavinys Vokietijoje yra kur kas sudėtingesnis, negu Japonijoje. Per daug energijos mes išeikvojome kovodami prieš komunizmą tame krašte (atseit Vokietijoje). Nepakankamai buvo pabrėžiamas demokratijos reikalingumas masėms. Vokiečių tauta niekuomet neturėjo gero skonio tikrajai ir veiksmingai demokratijai".

Tas viskas, rašo Sruoga, yra tikra teisybė ir aiškus reikalas, išskyrus tik vieną klausimą. Juozapas Stalinas buvo pats pirmutinis ir pats žiauriausias diktatorius Europoje. Vėliau, atėjo Musolini ir Adolfas Hitleris. Šie abu pasisavino "geriausius" Sovietų tiranijos metodus. Hitleris buvo pats pirmutinis Stalino kariškas sąjungininkas. Abu jie, Stalinas ir Hitleris pradėjo agresiją, kuri sukėlė antrąjį pasaulinį karą.

Tuo būdu Stalinas tapo pačiu pasekmingiausiu "mokytoju",o Musolini ir Hitleris jo "nelaimingi" mokiniai. Tie mokiniai jau nuėjo ten, kur jiems buvo skirta.

Aš iš tikrųjų negaliu suprasti, kokiu būdu amerikiečiai galėtų sekmingiau pabrėžti demokratijos reikalingumą vokiečių tautai, kai tuo pačiu laiku "mokytojas" Stalinas užima (per savo atstovus) garbingiausią vietą tarptautiniuose tribunoluose (Nurnberg) ir Jungtinėse Tautose, kur Jungtinės Amerikos Valstybės vaidina tokį lemiantį vaidmenį.

Kokiu būdu Vokiečių ir kitos mažiau informuotos tautos gali išvengti įspūdžio (žinoma, visai klaidingo), kad demokratija yra labai geras dalykas tik silpnoms ir nugalėtoms tautoms ir kad stiprioms ir karą laimėjusioms valstybėms, tokioms kaip Sovietų Rusija visai nėra reikalo gaišti laiką su demokratinių principų ir žmogaus teisių gerbimu.

Aš ir kiekvienas iš mūsų žino puikų Jungtinių Amerikos Valstybių demokratijos pavyzdį, kuri yra ir galinga ir karą laimėjusi. Tai tiesa. Bet gi taip pat yra tiesa, kad Sovietų Rusija yra Vokietijos netarpiškas kaimynas, kuris yra ir stiprus ir agresyvus.

Tai, va, kur glūdi problema. Ta problema kaip tik ir kelia didžiausį susirūpinimą ne tik vokiečių tautai, bet ir daugeliui kitų Europos tautų.

Pirmoje eilėje ta problema yra susirūpinę visos tos Europos tautos, kurias "išlaisvino" Raudonoji Armija arba, kurios "savanoriškai prisijungė" prie Sovietų Rusijos dėl to, kad padorieji Vakarų Sąjungininkai padarė labai rimtas klaidas savo politikoje karo metu.

Aš ir daugelis kitų "Cicero Life" skaitytojų būtų labai laimingi, jei galėtų išgirsti Mr. Sebek'o nuomonę šiuo klausimu.

Mr. Sebek dar nedavė atsakymo. Įdomu, koks tas atsakimas bus.

LAIŠKAS IŠ AUSTRALIJOS

Perka sklypus, statosi namus

Vos išsikėlėme į Australijos sausumą, tuojau nuvežė į pereinamus lagerius. Pereinamieji lageriai suaugusiems ir su didesniais vaikais nesudaro jokių sunkumų. Su mažais, o ypač žiemos metu, tenka trupučių pavargti. Barakai Bonegilloje, kur mes gyvename, yra iš skardos, be lubų, tik su grindimis. Palėpiai visiškai kiauri ir švilpia vėjai. Panašiai kaip lietuviškos daržinės šienui ar javams sudėti. Šitokiame barake vasarą visai puikus gyvenimas, bet žiemą šaltoka, nes naktimis yra 4-6° šalčio, net vanduo užšala. Blogiausia, kai vaikai serga. Stovyklos administracija sako, kad vėliau viską sutvarkys, — dabar nespėjo. Pereinamoj stovykloj netenka ilgai gyventi, todėl nėra ko biojtis. Ten gyvena, kol paskiria vyrus darbam ,o jau tada šeimas veža į šeimų stovyklas.

Šeimų stovyklose visai kas kita. Barakai tokie pat iš viršaus skardiniai, bet vidaus sienos išmuštos storu, baltu kartonu. Kambariukai su lubomis ir grindimis. Vienas kambarėlis 4x4 m. Tokiam kambaryj gyvena šeima iš 2-3 asmenų. Jei šeima didesnė, arba daugiau suaugusių, tuomet gauna du arba vieną didesnį. Lovos su matrasais ir visu paklojimu. Paklodes keičia kas mėnesį. Voniomis, dušais, elektra ir visu kitu galima naudotis laisvai. Maistas, butas ir tt. kainuoja į savaitę suaugusiam 1 sv. 10 šil. Suaugusiu laikomas nuo 16 metų. Už vaikus iki 3 metų visiškai nereikia mokėti, o davinį gauna kaip suaugęs. Nuo 3—16 metų reikia mokėti savaitei 12 šil. 6 pen. Iš šeimų stovyklos galima susiradus butą išvažiuoti ir gyvent privačiai. Nors butų trūkumas didelis Australijoje, tačiau žmonės čia norėdami gyvena. Vieniems pasiseka gaut greitai, kiti paieško ilgiau. Kiek girdėti, lengviausia gauti butas už patarnavimą namų ruošoje.

Mažiausias Australijoje vyro savaitinis uždarbis siekia 6 sv. Vienas vyras lengvai dirbdamas gali išlaikyti 4 asm. šeimą. Moters uždarbis yra kiek mažesnis už vyro, nors, gal būt, darbas ir tas pats. Žodžiu šeimų stovyklose gyvenimas stovyklose, bent čia Cowroje, nėra blogas. Yra — žmonių, kuriems visur ir viskas negerai, bet tikrumoje suteikiama Australijoje nebloga pradžia, kas kitur nuvažiavus randama daug blogiau.

Šeimų stovykloje medicinos pagalba nemokama. Sergantysis gydomas nemokamai net jei guli ligoninėje, nereikia mokėti už maistą. Jei dirbantysis serga — šeima gyvena nemokamai. Smulkesnio draudimo ligos atveju negalėčiau pasakyti. Nežinau, kaip visa tai yra gyvenant privačiai. Kurie atvažiavo prieš metus, jau perkasi žemės, statosi namus, įsigyja baldus ir visa kita. Žemė Australijoje gana pigi. Namų statymas taip pat nebrangus, nes nereikia storų sienų nei kita. Palyginamai viskas yra nebrangu, o ypatingai maistas. Daržovės ir bulvės kiek brangesnės negu miltai. Centneris miltų kainuoja 1 sv., cukrus 1½. Labai pigi mėsa, lašiniai, taukai ir vilnoniai gaminiai.

Darbo tempas gana lėtas. Dirba tik 5 dienas po 8 val. savaitėje. Šeimų stovykloje yra vaikams pradžios mokykla. Mokyklose moko tik angliškai. Lankusius gimnaziją siunčia į miestelį, kur yra gimnazija. Mokslas privalomas iki 16 metų. Mokslas tiek pr. mokykloje tiek gimnazijoje nemokamas. Cowra stovykloje tik šiemet atidaryta. Mus čia atvežė pirmutinius. Per porą mėnesių užpildė visus blokus. Yra 8 blokai ir kiekviename bus po tūkstantį asmenų su vaikais.

Kultūrinis gyvenimas mūsų stovykloje dar pačioje užuomazgoje. Šiandien buvo pirmos liet. pamaldos. Iki šiol atvažiuodavo australų kunigai. Jie būdavo visados labai malonūs ir su nuoširdumu stengiasi padėti tiek mūsų kunigams, tiek žmonėms. Ir šiaip australai yra labai nuoširdūs, visur, mieste ar kur kitur nesijauti kaip Vokietijoje, kad buvai dypukas ir išskiriamas. Dar Bonegilloje teko pastebėti, kaip australas kunigas nuoširdžiai stengiasi, kad kuo daugiau našlių vaikų patalpintų į nemokamus pensionatus, kad motinos galėtų dirbti. Ten daug darbuojas kunigas Kavaliauskas (iš Bambergo). Jis yra Bonegillos klebonas. Jis asmeniškai nėra patenkintas, nes kunigams nemoka išlaikymą, o iš rinkliavų senatvei nieko negalima susitaupyti. Australų kunigai gyvena geriau negu Vokietijoje, nes australai, kurie yra katalikai, tai ir pareigas pildo stropiai.

Mums, vargšams, apsikasusiems tik savo asmeniškuose reikaluose reikalinga gerų misijonierių, nes ir žmonės, kaip daiktas nevalomas, nesistengia patys nusivalyti, o laukia kito patarnavimo. Todėl ir mes laukiame misijonierių, kurie savo šventu ryžtu atneštų mūsų visuomenei daugiau šviesos. Minios laukia ir nežino ko, nes trūksta gyvo žodžio, kurio mūsų kunigai nebepajėgia visiems perduoti, nes daugumas išsisklaido po visos Australijos užkampius ir pelyja.

Tuo kart Jūsų S. A.

Britų motorlaivis Pacific Enterprise užėjęs ant seklumos prie Point Arena, apie 100 mylių nuo San Francisko, ir perlūžęs per pusę. Dalis jo yra paskendusi. Keturi keleiviai ir apie 49 įgulos nariai buvo išgelbėti.

SENELIAI DP BELGIJON

"Tem. Chretien" (12. 8. 49) rašo:

Po didžiųjų katastrofų, kaip karas, lieka žmonijoje žaizdų. Vienos iš jų matomos, bet kartais sunkiai pagydomos; kitos nematomos, kaip pav. morališkai ir fiziškai palaužtos jėgos. Bet ir šitos žaizdos atsitiktinai gali atsidengti visuomenės akivaizdoj.

Štai ant vieno kunigo dominikono (R. P. Pire, Huy) jau ir taip apkrautų pečių užkrito dar viena problema, tai "apleistųjų" klausimas. Sužinojęs kai kurių skaudžių smulkmenų apie DP stovyklose gyvenančius, jis nuvyko pats savom akim patirti padėties. Aplankė 24 stovyklas, 2 sanatorijas, senelių prieglaudą ir vaikų namus. Grįžo į Belgiją, tvirtai nutaręs dėti visas pastangas pagelbėti labiausiai nelaimingiems vadinamiems "apleistiesiems".

IRO dėka stovyklos sparčiai tuštėja, išvežama darbo jėga ir vaikai — ateitis. Lieka "niekam nebeverti": seneliai, nepagydomi ligoniai, invalidai ir seni mokslo žmonės. Dramos branduolys yra tas, kad IRO baigia savo dienas 1950 m. birželio mėn. Jau dabar tų nelaimingųjų širdys perpildytos baimės būti nustumtiems už Dunojaus... Austrai, patys būdami neturtingi, neslepia panašių ateities planų šitų apleistųjų DP klausimų, kurių skaičius siekia 20,000, iš jų apie 2,000 visiškai beviltiškoje padėtyje. Juos minėtas kunigas pasižadėjo išgelbėti.

Uždavinys sunkus. Galima numatyti betgi du sprendimu. Idealiausias sprendimas: sudaryti jiems sąlygas atvykti į privilegijuotus kraštus kaip Belgija, Olandija, Šveicarija, Švedija, Norvegija ir čia leisti ramybėje numirti. Netiesioginis sprendimas būtų: šeima globoja vieną iš tokių apleistųjų, siųsdama jam laiškus (būtina!), mažyčius siuntinėlius, tokiu būdu jis nesijaustų visai apleistas. Kunigas dominikonas jau surado 400 tokių globojančių šeimų.

Grįžkim prie idealiausio sprendimo. Konkurencijos baimė išnyksta, nes jie nebepajėgūs dirbti, todėl nebepadaugins bedarbės. Tačiau tai nereiškia, kad tie žmonės negali suteikti jokio patarnavimo. Štai mano "krikšto sūnus" 77 metų profesorius medicinos fakulteto, dirbęs visomis jėgomis mokslui, dabar desperacijoj, nes nebegali dirbti, daugiau mokyti. Argi mūsų profesoriai negalėtų priimti prie savo stalo kokio nelaimingo kolegos?

Minėtas kunigas siūlo ateičiai rasti pačiam krašte didžiųjų pastatų tarpe namus tų žmonių prieglaudai. Iš kitos pusės kreiptis į UNO, UNESCO ir ypač rūpintis, kad IRO gyvavimas būtų prailgintas Austrijoj.

Padaryti galima daug. Reikia tik pažinti ir suprasti, o meilė pradėtą darbą užbaigs.

Jugoslavijos užsienių reikalų ministeris, Edward Kardelj, kalba Jung.Tautų generaliniame susirinkime, iškeldamas smarkius kaltinimus prieš Sovietų Rusiją, kad ji grasanti Jugoslavijos saugumui.

Kur tas šaltinėlis...

Kur tas šaltinėlis,
Kur aš jaunas gėriau?
Kur ta mano mergužėlė,
Kurią aš mylėjau? (2k.)

Kurią aš mylėjau,
Širdelėj turėjau,
Kas naktelė per sapnelį
Žodelį kalbėjau?

Jau tas šaltinėlis
Žolele užaugo,
Jau ta mano mergužėlė
Už kito išėjo.

Balnosiu žirgelį,
Žirgą juodberėlį,
Vysiu, vysiu mergužėlę
Ir josios pulkelį.

Poezija

Parašė Jurgis Baltrušaitis. Išleido kun. Pr. M. Juras, 1948 m. "Darbininko" spauda. Knyga turi 270 pusl. Kaina $2.00.

15 Lietuvoje Sušaudytų Kunigų

Parašė Juozas Prunskis. Išleista 1942 m. Tai dokumentalinis bolševikų žvėriškumo įrodymas. Kaina — 15c.

Kaip Tapti Amerikos Jungtinių Valstybių Piliečiu?

Klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbomis.

Dar neturintiems Amerikos pilietybės ypatingai naudinga knygelė. Kaina — 25c.

"Darbininkas",
366 W. Broadway.
So. Boston, Mass.

J. Karys

TRUPINĖLIAI

Atvykęs iš Europos DP "kacetų" į USA, pirmą mėnesį tik valgiau, miegojau ir vėl valgiau. Mieloji žilaplaukė Onutė, pagal giminystės laipsnį lyg ir teta, nesistebėjo, kodėl taip ryju. Dideliausiais maišais ji tempė namo valgomas gėrybes, krovė į "eisboksį", paskui dėliojo ant stalo, ir vis kalbėjo: "Valgyk, Januk... Tepkis storiau... Gal dar "šortelio"?... Imk "keiko"... Kokią "sodę laikini"?... Gal alaus?..." Ir taip be pertraukos. Dėdė Aleksandras nepraleido nė vieno valgio, nepripylęs man ir sau po stiklelį kitą stipresnio gėrimėlio...

Šitaip esant, suvytęs nuo IRO kirmėlėto maisto, dalinto katės normomis, mano kūnas bematant atsigavo ir aš pasijutau galįs vartyti kalnus... Paskui, ačiū gerajam Poliui, gavau "džiabą", pradėjo plaukti pėdės, už kurias ko, ko, bet jau maisto turėsiu iki valiai. Tikriausiai nereikės dėl kvorfos nugriebto pieno dumti kelias mylias pas ūkininką, kaip būdavo Vokietijoje.

Taigi, kūniški reikalai lyg ir sutvarkyti. "Bet kaip bus su dvasiniu maistu?" — kartą kilo neišvengiamas klausimas. Pradėjau atsargiai teirautis ir dairytis. Mieste yra apsčiai lietuviškų organizacijų, bet negi šoksi iš karto į bet kurią. Reikia pasirinkti artimiausią, kas Amerikoje, kaip atrodo, nėra jau taip lengva. Šis reikalas, kol kas, taip ir stovi neišspręstas. Lietuvių parapija turi savo bažnyčią, dvi dideles sales susirinkimams bei pramogoms, katalikiškam jaunimui susiburti neblogai įrengtą patalpėlę—klubą. Didelė dalis senųjų mūsų emigrantų ir čia gimusių lietuvių spiečiasi apie "Jaunųjų Vyrų" klubą, kurio svarbiausioj vietoj stovi bufetas. Knygų, nei laikraščių, padėtų užeiviui pasiskaityti, nepastebėjau. Broliai tautiečiai man paaiškino, jog lietuviškų knygų leidyklos Amerikoj nėra, nes toms knygoms nėsą rinkos. Esą, "mes visi sunkiai dirbame, tai po darbo norisi pasilsėti, išgerti stiklą alaus, pasilinksminti, — ne knygas vartyti. Akyse žaliuoja nuo darbo".

Gal tie samprotavimai ir pagrįsti, tačiau jie manęs neįtikino.

PRIETELIAI IR "NEPRIETELIAI"...

Kiekvienas tremtinys atvažiavo į Ameriką kieno nors pakviestas, kieno nors sudarytomis garantijomis. Tie tremtinių rėmėjai parodė daug patriotizmo, širdies ir, reikia pasakyti, drąsos. Ar gi jie žinojo, kas ten toks jų garantijomis atvažiuos? Gal tinginys, girtuoklis, "lengvaduonis", ims ir užguls visu svoriu taip sunkiai uždirbamą "pėdę". Juk visokių žmonių yra. Ar tai ne rizika? Todėl, kiekviena tremtiniui ištiesta sesių ir brolių amerikiečių ranka visokiais atvejais yra verta nuoširdaus pabučiavimo.

Kas atsitiko paskui? Paskui mes girdėjome kalbant, stebėjome faktus, net gi laikraščiuose skaitėme, jog vienur kitur, vienas kitas "Di Pi" ir jų geradariai anksčiau ar vėliau susipyko, nesugyvena, nedraugiškai išsiskyrė... Vadinasi, viena pusė neatlaikė dėkingumo, kuris turėtų būti amžinas, kita pusė matomai nesugebėjo savo gero darbo artimui apvainikuoti nevystančiu vainiku.

Nieko neatsitinka be priežasties. Visi esame žmonės, su visomis to žmogiškumo ypatybėmis. Sunku ir neteisinga reikalauti iš kiekvieno asmens, kad jis tiksliai suprastų kitą, kad jame būtinai tilptų visos kultūringojo žmogaus dorybės. 'Nėra namų be dūmų", — sako senas lietuvių priežodis. Jei šeimoje, kur visi savi, įvyksta nesusipratimų, tai ką bekalbėti apie gimines ar svetimus dypukus ir jų geradarius, kurie ilgai, ar ir visai, vieni kitų nematė, kurie ilgai gyveno baisiai skirtingose sąlygose?

Tačiau apie tokius privačius "nesusipratimus" tikrai nereikia rimtai kalbėti; juo labiau—rašyti spaudoje. Stebiuosi kai kurių laikraščių pasišokima minėtus menkniekius viešai panagrinėti ir abi puses lyg ir pamokyti. Ar tiems "mokytojams" neatėjo į galvą, jog tų burbulų pūtimas gali pakenkti dar tebevargstantiems IRO utėlynuose mūsų tautiečiams?!

"LINKSMA ŽINELĖ"

Prezidentas Trumanas viešai paskelbė, jog rusai susprogdino pas save atominę bombą. Vadinasi, ko pasaulis labiausia bijojo, jau ne tik USA šį baisų ginklą turi.

Tačiau blogiausia yra tai, komentuoja jankiai, kad bolševikų totalitarinės valstybės atsakingieji asmenys nepasižymi nei atvirumu, nei nuoširdumu ir nesilaiką ištarto ar, net gi užrašyto žodžio. Taigi, esą, turint visa tai galvoje, yra pagrindo manyti, jog Stalinas galįs tą bombą kada nors pavartoti nič nieko iš anksto neprasitaręs... Mūsų miesto laikraščiai net įsidėjo pabraižytą vaizdą, kaip atrodytų pats miestas ir plačios apylinkės, jei bolševikų lėktuvas paleistų žemyn vieną atominę bombą.

Aš dar nemanau, jog rusų bomba tokia galinga. Bet jei, sakau, jūs buvote kantrūs, kol rusai tą bombą padaryti išmoko, palaukite kiek, iki jie jus šioje srityje pasivys.

Kantriųjų dangus...

Skaitykite ir platinkite katalikišką spaudą — laikraštį "Darbininką"!

PASAKŲ KNYGA — "Kur Bakužė Samanota"

Parašė A. Vaičiulaitis

Šioje apysakų knygoje "KUR BAKUŽĖ SAMANOTA" telpa be galo įdomių 12 istorijų ir 12 pasakų, kaip tai: "PABĖGĖLIAI", "LOKYS IR VOVERĖ", "OŽIO BALSAS", "ADOMAS IR IEVA", "UODAS", "POPIEŽIAUS PAUKŠTYTĖ", "SENAS KARVELIS ALEKSANDRAS", "ŽIOGŲ DAINA" ir t.t.

Knyga 288 puslapių .Kaina $2.00. Užsakant šią knygą nereikia mums laišką rašyti, tik įdėkite iškirptą kuponą su $2.00 į konvertą ir prisiųskite "Darbinnkui". Gavę kuponą, tuojau nusiųsme jums knygą. Rašykite:

"DARBININKAS"
366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI: —

Šiuomi siunčiu jums $2.00 ir prašau atsiųsti pasakų knygą — "KUR BAKUŽĖ SAMANOTA".

Vardas .....

Adresas .....

Siaubingos Deportacijos

(Eltos Žinios)

I. 1948 m. gegužės 22 dienos trėmimai

(Tęsinys)

Visi, kurie sutiko pasirašyti,— jų buvo maža,— buvo apgyvendinti Sibire lengvesnėse sąlygose, kiti visi blogesnėse. Paskui atvažiuodavo mašinos, visi tremiamieji suvaromi į jas ir išvežami į geležinkelio stotis, kur stovėdavo jau parengti vagonų ešalonai su spygliuotomis vielomis ant vagonų langelių. Iš čia išveždavo nelaiminguosius į svetimą kraštą bado mirčiai.

Nesinori tikėti, kad tai įvyksta XX amžiuje. Visa tai matydamas, pradedi visa širdimi nekęsti vakariečių, kurie tuo laiku sėdi prie apvalių stalų su hanibalais ir svarsto įvairias žmogaus teisėm "ginti" rezoliucijas, kurie jaudinasi ir protestuoja dėl 10 graikų profsąjunginių narių, tokių pat kaip niekšai stribai Lietuvoje, ir kurie nesijaudina, kada milijonai žmonių yra išžudoma.

Su tremiamaisiais visą laiką yra elgiamasi labai žiauriai — patyčios, buožių smūgiai lydi juos... Ypač žiaurumu pasižymi "katiušos" ir stribų moters. Jos akmenim puola, spardo, spiaudo nelaiminguosius. Patys rusai stengiasi sudaryti iškilmingą, šventišką nuotaiką. Išsipuošę angliškais ir amerikoniškais drabužiais, vaikšto po miestą ir demonstruoja. Vakarop, po darbo, jiem prasideda balius.

Dėl pagrobto turto iš nelaimingųjų įvyksta visuomet muštynės. Per šias dienas žūsta milijonai turto, kurį išdrabsto nuovokos neturį rusai ir vietiniai išsigimėliai. Sunaikinamas turtas, kurį žmonės per daugelį metų savo kruvinu prakaitu įgijo, krovė. Sunaikinamos gerybės ir pasikesinama į brangiausį žmogaus turtą — gyvybę.

Tūkstančiai gyvulių, kurie būna suvaromi į miestelius — daugumas išstimpa. Juos išmeta netoli miestelio, ir oras būna apylinkėse nežmoniškai užterštas.

IŠLYDI HIMNAS IR VARPAI

Išvežamųjų daugelis laikosi išdidžiai. Gieda Tautos Himną ir partizanų dainas, pasigirsta šauksmai: **vistiek mūsų nenugalės.** Nelaiminguos i u s lydi varpai, kuriuos gal jie girdi paskutinį kartą. Ir dingsta tremiamieji kelių posukiuose.

Didesniuose miestuose išvežimo dieną visos gatvės užplūstos raitosios milicijos, MVD mokyklų auklėtinių ir kariuomenės. Ties kiekvienu beveik namu miestuose stovi sunkvežimis, aplink nardo mėlynkepuriai. Girdėti moterų ir vaikų klyksmai. Pasitaiko, kad žmonės šoka iš kelinto aukšto, kad užsimuštų ar išsigelbėtų.

Daugiausia buvo išvežta moterų, vaikų ir senių, viso apie 70%.

Daugumas tremiamųjų buvo mažažemiai ūkininkai.

Pravedus statistiką rasta, kad Alytaus, Varėnos, Lazdijų apskrityse buvo ištremta apie 4,500 asmenų ir liko 14,000 ha nedirbamos žemės.

Išvežimo planas vis tik išpildytas tik trečdaliu, nes daugumui pavyko pasislėpti.

Ypač nemalonu bolševikams, kad dauguma vyrų pabėgo. Aišku, jie padidino partizanų eiles.

"AMNESTIJA"

Norėdami jų išvengti, bolševikai paskelbė "amnestiją" tiem, kurie pabėgo. Paskelbę "amnestiją", rašinėjo išėjusiem į partizanus, norėdami tiesiai juos pasiekti. Vieną tokį laišką Dainavos apygardos organas "Laisvės Varpas" 1948 m. gruodžio mėn. paskelbė straipsnyje "Majoras Grišinas Laisvės Labdarys". Tai buvo Prienų apskr. MGB Viršininko **Grišino Laiškas,** rašytas Adomui Bartoševičiui, partiz. **Narsuoliui,** gyv. Birštono v., kuris gegužės 22 d. pabėgo rusams iš nagų. Jį rusai, apie 13 kareivių, su dviem kulkosvaidžiais vijosi apie 4 klm. visą laiką apšaudydami visų ginklų ugnimi. Tačiau Bartoševičiui pavyko pabėgti ir dar tą pačią dieną paimti ginklą į rankas. Jo jaunesnis brolis Jonas, 15 metų, po kurio laiko buvo areštuotas. Per jį rusai pasiuntė **Narsuoliui** laišką. Laišką partizanas perdavė savo dalinio viršininkui. Pasistengsim atpasakoti, kiek atsimenu, to laiško rašybinius ir minties deimančiukus.

"Adomas, šiandien aš sutikau Jusu broli UONAS, kuris sėdi Ezne (Jėznas) MGB. Jis yra visas apiplyšes ir utelėtas ir atrodo kaip koks pabėgelis. Aš paklausiau Jusu brolis kodel jis taip atrodo ir kodel jis slapstosi. Jis man atsakė, kad bijo išvežimo iš savo kraštas ir kad tu randies bandai. Apklausinejas Jusu brolis Uonas sužinojau, kad Jus randates bandoi ,nes bijotes išvežimo iš savo krašto. Tarybinė Vyriousybe dovanojo tem žmonem katre buvo pasislepa ta diena, kada buvo išvežimas ir dabar laisviai gyvionti koki nori iš Lietuvos apskričiu. Duok atsakimas per savo brolis Uonas iki 13 rugpiūtis" (pasirašė majoras Grišinas, Prienų apskrties MGB Viršininkas).

Šiuo laišku patys bolševikai atidengia, kas darosi Lietuvoje, kur "laisvai giviona" tik beraščiai Giršinai.

PARUOŠIAMI SĄRAŠAI

1947 metų rudenį per kautynes partizanam į rankas pateko gyvas Lazdijų apskrities kompartijos sekretorius **Kulakauskas Tomas,** kuris papasakojo, kaip vykdomi trėmimai. Patį trėmimą paruošti duoda įsakymą Maskva. Pirmiausia valsčiuose sudaromi sąrašai trijų narių komisijos. Žinias ji gauna iš vietinių stribų ir šnipų. Toliau sąrašai persiunčiami penkių asmenų komisijai į apskritį; ten peržiūrėjus sąrašus pasiunčia į Vilnių patvirtinti. Čia **Sniečkus, Gedvila ir Bartašiūnas tvirtina sąrašus ir prašo Maskvos prlimti netarybinį elementą ir duoti jam išgabenti transporto priemones. Už duotas transporto priemones Lietuvos TSR vyriausybė turi užmokėti Maskvos vyriausybei.**

Paklausite, ką palietė trėmimai. Visus tuos, kuriuos lietė 0054 įsakymas, išleistas dar 1941 metais, plius partizanų šeimas ir gimines, išbėgusių į vakarus šeimas, šeimas, kurioje yra bent vienas narys nušautas.

Gaisras, kuris įvyko prieplaukoje Labor Day anksti rytą, Atlantic City, N. J., padaręs apie -200,000 materialinių nuostolių. Laike gaisro gyvybių aukų nebuvo.

Myk. Venclauskas

Traukiniai Pabaltijy

Baladė

Tak tak, tak tak,
Tak tak, tak tak,
Tautų lygybės traukinys,
O paskum jį šiurpi mirtis:
— Pražūk, prasmek!
— Pražūk, prasmek!

Baisi baisi
Juoda ranka
Pabaltijy pakibo
Ties miestais,
Ties sodybom,
Ir pikto rykštė plak ir plak:
Tak tak, tak tak,
Tak tak, tak tak.

Vaikai ir moters gailiai verkia
Užkaltam traukiny
Nakčia.
Kur Laisvės Keturios? — Akis [užmerkė
Ir bailiai tyli ten
Ir čia.
Be pasipiktinimų ir be notos.
Ė, mažos tautos išparduotos...
Kaip prekę nebereikalingą
Čia Laisvę išveža gėdingai,
Tak tak, tak tak—pražūk, prasmek!
Tak tak, tak tak — pražūk, prasmek!

Vidunaktį ant žirgo juodo
Čia Muravjovas pasirodo
Ir džiūgauja:
— Cha, cha, cha, cha...
Tą sėklą sėjau — ji gyva
Ir neša šimteriopą piūtį!
Jis klausosi džiugus,
Atkutęs,
Kaip rieda juodi traukiniai
Ir girdi baisų pasmerkimą
Gyvieji žmonės — tremtiniai:
Tak tak, tak tak — pražūk, prasmek!
Tak tak, tak tak — pražūk, prasmek!

Taip tūkstančiai vergų nurieda,
O šiurpios naktys slepia gėdą,
Kad dar žmogus žmogum prekiauja:
Parduoda ašaras ir kraują.
Pasaulio sąžinė kurčia, —
Tedunda ten, kad tik ne čia...
Tak tak, tak tak — pražūk, prasmek!
Tak tak, tak tak — pražūk, prasmek!
Tak tak, tak tak — pražūk, prasmek!

"Mūsų Kelias".

Žodžiu, kiekvieną tą, kuris galėjo nekęsti tarybų valdžios.

TRĖMIMO EPIZODAI

Čia duosim keletą atskirų charakteringesnių atsitikimų, užregistruotų per vežimus. Iš Varėnos apskr. Varėnos valsč. buvo ištremta šeima. Ją atvežus į Vilniaus stotį buvo leista iš vagono dviem vyram su dideliu puodu eiti vandens atnešti. Sargybinio lydimi abu vyrai atėjo prie šulinio su pompa. Jie apsimetė nemoką pompuoti vandens. Supykęs rusas pasidėjo ginklą ir pats pradėjo pompuoti. Vienas vyras stvėrė puodą ir visa jėga rėžė juo rusui galvon, taip, kad šis be sąmonės išsitiesė palei šulinį. Abu vyrai laimingai pabėgo. Pasiekę savo namus, abu vyrai įstojo į partizanų eiles.

Vienas asmuo, taip pat iš Varėnos valsč. seniau buvęs policininkas, atėjus bolševikam apsimetė bepročiu. 1948 m. trėmė jo šeimą. Jį, kaip "nenormalų" mažiau saugojo, tad jam pavyko pabėgti ir įstoti į partizanų eiles. Varėnos apskr. MGB viršininkas, grauždamasis iš piktumo pirštus, sakė: "Ne jis kvailas, bet mes".

Alytaus valsč. išvežė seną mokytoją, sirgusį širdies liga, **Gavelį.** Kai mokytojas turėjo lipti į mašiną, jis kreipėsi į rusus ir stribus ir išdrožė jiem daug karčių žodžių. Gale jis pabrėžė: "Vežkite, bet visų neišvešite. Bus kam atkeršyti". Belipdamas senis apalpo. Jį įvertė į mašiną ir be sąmonės nusivežė.

Iš Rumbonių bažnytkaimio, Alytaus valsč. buvo ištremta, seniau areštuoto, vargonininko žmona. Vargšę moterį prieš didelį smėlėtą kalną pėsčią į mašiną apie 3 klm. ir nedavė nieko pasiimti, tik mažus vaikelius, iš kurių du turėjo jį neštis ant rankų, o kiti buvo taip pat maži. Rusai ir stribai mušė buožėm ir botagais moterį, ragindami ją greičiau eiti. Tremiant nebuvo atsižvelgta į žmogaus sveikatą: **daugelis buvo ištremta žmonių, kurie jau buvo išgulėję po keleris metus lovoje, nekeldami iš jos. Pvz., senukas Krilavičius iš Jėzno miestelio.**

Iš Birštono miestelio išvežė žmogų, kuris buvo jau marinamas ir pakeliui mašinoje mirė.

Buvo užregistruota atsitikimų, kai rusai, radę gimdančias moteris, palaukė, kolei vyko gimdymas ir įsivertę į mašiną ligonį ir naujagimį išsiveždavo.

Ypač žiaurumu pasižymėjo stribai. Pvz., Seirijų valsč. esančios prie gimdymo moterys pradėjo prašyti, kad paliktų bent kūdikį. Tačiau stribai nenorėjo klausyti, sakydami: "Žinome, kas užaugęs bus". Kai mašinos sujudo važiuoti, Seirijų miestelio moterys vėl pradėjo prašyti, kad atiduotų vaiką. Vienas rusas pagailėjo kūdikio ir, mašinai jau judant, jį numetė moterim.

Alytaus mieste du stribai atėjo areštuoti moksleivio D., kuris stvėrė kūjį ir nukirto vieną stribą. Pastvėrė jo automatą, tačiau jis nešovė. Tada mokslelvis pradėjo bėgti, bet rusai pašovė jį. Jam buvo iškelta byla, ir jis buvo nubaustas 5 metais katorgos už pasipriešinimą milicijai.

Iš Leipalingio miestelio buvo ištremtas buvęs Nepriklausomybės metais kumetys, vokiečių laikais gatvės šlavikas Kristapavičius Jonas. Jo sūnui pavyko pasprukti.

Gegužės 22-rą dieną Birštono valsč. Jau prieš kelias dienas jautė, kad greitu laiku turi įvykti trėmimas. Visur buvo mobilizuotos mašinos, sumobilizuoti visų miestelių aktyvistai ir apginkluoti. Po miškelius nardė stiprūs rusų kareivių daliniai. Didesni miškai buvo valomi, o Punios šile buvo girdėti keli stiprūs susišaudymai. Prabudę 22 d. anksti rytą (miegoję miškelyje), pajuto, kad kaime kažkas negero. Girdėti buvo šunų lojimai, mašinų ūžimas ir nemalonūs šauksmai. Suprato, kad tai šūkauja rusai. Atsargiai išsliaužę į pagirį ir apžvalgę pamatė rusų kareivius, apsupusius ir varinėjančius žmones; plentu į Balbieriškio kalną, sunkiai lipo ilga sunkvežimių vora aukštyn. Ant Deksnės kilo juodi dūmai. Medinų, Pabalių km., Premežio giraitės ir kitom kryptim buvo girdėti retkarčiais stiprūs šaudymai. Veža...

Sužino truputį apie šaudymus: pasirodo, Medinų km. 15 metų jaunuolis Petraška bandė pabėgti, bet rusai peršovė jam abi kojas. Pribėgęs rusas paklausė: 'Ko bėgai". Narsus berniukas atsakė: "Bėgau, kad Jūs mane nušautumėte ir likčiau čia Lietuvoje". Pabalių km. bėgo ūkininkas Š. su sūnum. Pavyko pabėgti keliems asmenims iš Būdos km. Buvo nukautų ir sužeistų apie Premežio giraitę.

Suimtieji žmonės buvo sugabenti prie plento — Alytus - Birštonas, kur stipriai lyjant laikė apsuptus ilgą laiką. Kiekvieną suaugusį varėsi į netoli esančią pirtelę, kur buvo sudaromos bylos ir kur žmonės buvo verčiami pasirašyti, kad savu noru išvyksta, bet žmonės atsisakė. Kada atvažiavo mašinos ir žmonės buvo į jas suvaryti, tada vienas rusų karininkas užlipo ant mašinos ir nuo šoferio būdelės pradėjo rėžti prakalbą, jog dabar žmonės gerai gyvena, kad bus jie gerai aprūpinti ir t. t. Bet minia pradėjo giedoti tautos himną, partizanų dainas, giesmes, nekreipdama jokio dėmesio į rusų kareivių šūkavimus ir įsakymus nutilti.

* * *

Visi valsčiai, kurie yra kaimynystėje su "brolišką" Gudijos respublika sulaukė trėmimo dieną iš ten "pagalbos": iš ten užplūdo MVD-tai pasiplėšti išvežamųjų turto.

* * *

Gautomis žiniomis iš Sibiro, yra nustatyta, kad 1948 metų pabaigoje buvo atvežta daug žmonių iš Ukrainos.

* * *

(Bus daugiau)

"Geras žmogus išima iš gero iždo gerų dalykų, o piktas žmogus iš pikto iždo išima piktų dalykų."
Mt. 12, 35.

ĮSIGYK ANGLIŠKAI - LIETUVIŠKĄ

ŽODYNĄ

English - Lithuanian Dictionary

Žodynas turėti savo knygyne yra be galo naudingas dalykas nes jis yra geras kalbos mokytojas ir stiprus patarėjas.

Mes siūlome Jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, kuris yra kiekvienam reikalingas. Jo formatas-dydis: 6 coliai per 4". 400 puslapių; kietais, stipriais audeklo apdarais. Parduodavo po $4.00; dabar mes Jums siūlome bargeną — atiduodame už $3.00. Mes jų nedidelį skaičių turime. Prašome skubiai užsisakyti.

Užsisakant žodyną, mums laišką rašyti nereikia, tik įdėk į konvertą kuponą su $3.00, ir tuojaus gausite puikų Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway So. Boston 27, Mass.

Šiuomi siunčiame $..... ir prašome atsiųsti mums Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Vardas .....

Adresas .....

Padėkime Plytelę
ANT TĖVO KAZIMIERO
AMŽINAM PAMINKLUI

Neabejojame, kad Tamsta ir daugelis iš Jūsų pažystamų dar atsimena garsųjį misijonierių **Tėvą Kazimierą Kapuciną, kuris savo gražiais ir turiningais pamokslais Amerikos lietuvių išeivijoje paliko gilų ir neišdildomą įspūdį.**

Jis grįžęs į Lietuvą išleido labai gražią maldaknygę vardu — "Atlaidų šaltinis", kurioje yra tiek daug trumpų maldų su popiežių duotais atlaidais, kad būtų sunku net iškaičiuoti.

Tėvas Kazimieras Kapucinas mirė gruodžio 26 d., 1941 metais, Kaune, Lietuvoje. Minint liudną 8-nių metų mirties sukaktį, Tėvui Kazimierui prisiminti, "Darbininkas" pasiryžo išleisti jo maldaknygę — Atlaidų šaltinį didelėmis stambiomis raidėmis. Ji jau yra spaudoje ir netrukus pasirodys. Todėlei, Jus nuoširdžiai kviečiame prisidėti prie jos išleidimo, užsisakant iš anksto bent vieną jos egzempliorių, arba užsakant kam kaipo atmintinę dovaną.

Pasitikime, kad Amerikos lietuviai neatsisakys paremti šį gražų ir prakilnų darbą — padės šią maldaknygę išleisti, kuri a. a. Tėvui Kazimierui bus kaipo amžinas šimtus metų tveriąs paminklas, kurio net žiaurūs bolševikai mindžiodami jo kapą nepajėgs sunaikinti.

Maldaknygė bus nedidelio formato: 3 coliai pločio ir 5 coliai ilgio, 560 puslapių, luksusiniais viršeliais, auksuotais kraštais, apskritais kampas. Kaina $3.50.

Iš anksto užsisakantiems **"Atlaidų šaltinį"**, atiduosime pigiau — už $3.00 ir skaitysime Jus šios maldaknygės Rėmėju-Leidėju. Kiekvienas Rėmėjas gaus atminčiai a. a. Tėvo Kazimiero paveikslą atvirutės didumo.

Kreiptis adresu:—

DARBININKAS

366 West Broadway South Boston 27, Mass.

"Darbininko" Administracijai:—

Šiuomi siunčiu $3.00 ir prašau kaip tik baigsite spausdinti didelėmis raidėmis Tėvo Kazimiero Kapucino maldaknygę — Atlaidų Šaltinis, man atsiųsti.

Vardas .....

Adresas .....

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

PADĖKA

Ačiū Worcesterietėms

Worcester, Mass., Šv. Kazimiero parapijos moterys įteikė mūsų Naujosios Koplyčios langui auką $130.01. Už šią auką labai nuoširdžiai dėkojame visoms moterims, kurios darbavosi, kad tą auką sukėlus ir rūpinosi bingo. Esame dėkingos šios minties kėlėjoms ir vykdytojoms.

Džiaugiamės, kad vis daugiau atsiranda žmonių, suprantančių naujosios koplyčios reikalą ir besirūpinančių padidinti koplyčios fondą. Nekaltai Pradėtoji Marija, kurios garbei bus statoma šventovė, teatlygina Jums visoms už Jūsų aukas ir už reikalo atjautimą.

Su gilia pagarba ir dėkingumu,

Nek. Pr. Švč. P. Marijos Seserys.

DAYTON, OHIO

Pavykusi Mugė (bazaras)

Rugsėjo mėn. 24-25 d.d. vietos Šv. Kryžiaus parapijos lietuviškos mokyklos statymo komitetas buvo suruošęs didžiulę mugę. Nors oras ir pasitaikė vėsokas, bet žmonių per abi dienas buvo gana apsčiai. Čia žmonės turėjo progos išbandyti savo laimę, sočiai ir skaniai pasistiprinti, pasiklausyti B. Pakšto kapelos muzikos, kuri per abi mugės dienas kėlė lankytojų nuotaiką linksma šokių bei kit. muzika. Mugė buvo labai gerai pravesta, parapijiečiai, kiek pajėgdami, prisidėjo savo darbu. Dar galutinų pajamų ir išlaidų davinių nėra, bet reikia manyti, kad ši mugė bus atnešusi keleta tūkstančių gryno pelno mokyklos statymo fondui.

Pakšto kapela gros naktiniam klube

B. Pakšto kapela, kiek man teko patirti, nuo lapkričio mėn. 4 d. pradeda groti šokiams naktiniame Mr. Luko "Twilight Club'e. Sutartį sudarę septyniems mėnesiams, grosią penktadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. vakaro iki 2 val. ryto. Mr. ir Mrs. Lukai, minimo klubo savininkai, yra lietuviai, Vyčių organizacijos nariai, padedą naujai atvykusiems lietuviams įsikurti. Jie patys vienam tremtiniui yra sudarę atvykimo dokumentus bei davė darbą.

Iš Vyčių veiklos

Šių metų Lietuvos Vyčių seime iš 96 kuopos buvo atstovais: kun. V. Katarskis, Frank Gudelis, Petkus, P. Žilinskaitė, O. Gudelytė ir trys seserys Milaškevičiūtės. Į Vyr. Vyčių valdybą pateko net du daytoniečiai: Frank Gudelis — iždininkas (perrinktas), D. Milaškevičiūtė — fin. raštininkė (naujai išrinkta).

Rugsėjo 19 d. 96-toji kuopa turėjo susirinkimą, kurio metu buvo padaryti pranešimai iš metinio Vyčių seimo bei aptarti kiti reikalai.

Kitos žinios

Rugsėjo mėn. 26 d. draugijų bei organizacijų sąryšio atstovų susirinkime nebuvo rasta galimybės skirti, nei lėšų nei pasiųsti atstovą į Amerikos lietuvių kongresą, įvykstantį š. m. lapkričio pradžioj New Yorke. Tačiau, kiek teko patirti, daytoniečiai tam reikalui surasią lėšų privačiai ir vieną atstovą pasiųsią į Visuot. Amerikos Lietuvių Kongresą.

Naujai atvykusieji pradėjo rimtai gilinti savo anglų kalbos žinojimą, — vieni lanko naktines mokyklas, kiti kursus. Taip pat yra lankančių ir universitetą. —e.a.

Skaitykite ir platinkite katalikišką spaudą — laikraštį "Darbininką"!

Juozas Kasinskas
Inc.
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30. Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų.
Patarnavimas Dieną ir Naktį.

LRV Įdomus Parengimas

— įvyks —

Sekmadienį, Spalių - Oct. 9, 1949

3 val. po pietų

LIETUVIŲ KATALIKŲ KLUBO SALĖJE

163 Harvard St., Cambridge, Mass.

RENGIA LIETUVIŲ RADIO VALANDOS RĖMĖJAI

Bus užkandžių, gėrimų. Gros muzika; bus dainų.

Lietuvių Radio Valandos programos, kurios vedėju yra Antanas F. Kneižys, klausomės kiekvieną šeštadienį nuo 1:15 iki 2:15 val. po pietų iš WESX, Salem, Mass.

Rengėjai kviečia visus - visas ateiti į tą parengimą pasiklausyti gražios programos, pasilinksminti ir pasistiprinti skaniais užkandžiais ir įvairiais gėrimais. Šio parengimo pirmininku yra Antanas Daukantas, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Pas jį ir pas kitus galite gauti tikietų.

Lietuvių, Latvių ir Estų Bendras susirinkimas Paryžiuje Savo Tautų Gelbėjimo Reikalais

Rugsėjo 8 d. šventės proga Paryžiuje įvyko pirmasis, nepaprastasis, bendras Lietuvių, Latvių ir Estų susirinkimas, kurį globojo Lietuvių Šalpos Dr-ja Prancūzijoje ir Latvių bei Estų Savitarpinės pagalbos komitetai Prancūzijoje.

Rugsėjo 8 d. rytą Lietuvių Katalikų Misijos Prancūzijoje Direktorius atlaikė pamaldas, į kurias atsilankė būrelis lietuvių, dalyvaujant Dr. S. Bačkiui —Lietuvos Atstovui Prancūzijoje. Tos pačios dienos vakare lietuviai, latviai ir estai pirmą kart Prancūzijoje susirinko bendram iškilmingam susirinkimui.

Bendru trijų organizacijų valdybų sutarimu, Lietuvių Šalpos Dr-jos Pirmininkei poniai O. Bačkienei negalėjus atvykti, iškilmingą posėdį atidarė Tėvas J. Kubilius, Lietuvių Katalikų Misijos Prancūzijoje Direktorius, Lietuvių Šalpos Dr-jos Vice—Pirmininkas, pasakydamas momentui pritaikytą kalbą.

Bendru sutarimu susirinkimui pirmininkavo Tėvas J. Kubilius, S. J. Vicepirmininkais buvo paskirti: Estų Komiteto Pirmininkas skulptorius p. K. Pehme ir Latvių Komiteto Pirmininkas, teisėjas p. A. Šveics, mag. juris, o sekretoriauti p. J. Puškorius. Susirinkimo pranešėjais buvo: Lietuvių, Latvių ir Estčių moterų vardu — p. M. Galdikienė, buv. Lietuvos Seimo Vice-Pirmininkė, buv. Lietuvos Katalikių Moterų Pirmininkė, Estų vardu buvęs redaktorius žurnalistas p. G. Parnapuu, Latvių vardu p. prof. Pestmalis ir lietuvių — p. inž. kap. skautininkas J. Bulota.

Visi kalbėtojai iškėlė aikštėn tragingą jų tautų ir ypač lietuvių, latvių ir estų krašte ir ištrėmime būklę, kviesdami visus lietuvius, latvius ir estus, gyvenančius Prancūzijoje, apeliuoti, šaukti į pasaulio sąžinę, kad pagaliau žmonija pažintų, suprastų ir išdrįstų mūsų kraštų, mūsų brolių ir seserų pagrindines teises ir laisves ginti. Susirinkusieji tam pritarė ir vienu balsu Prancūzijos Lietuvių, Latvių ir Estų bendrai buvo priimta ir nutarta pasiųsti rezoliucijos šioms įstaigoms:

1). Šv. Sosto Valstybės Sekretoriatui, 2). Pasaulinei Evangelikų ir Reformatų Tarybai, 3). Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui, 4). Tarptautiniam Katalikų Pagalbos Komitetui, 5). Tarptautinei Moterų Tarybai, 6). Tarptautinei Moterų Lygų Sąjungai, 7). Pasauliniam Moterų Sąjudžiui, 8). J. T. O. Ekonominei ir socialinei Tarybai bei — a) Žmogaus Teisių Komisijai, b) Moters Statuso Komisijai, c) Specialiam didžiojo Genocido nusikaltimo Komitetui, d) Laisvės ir Informacijos Komitetui, 9). J. T. O. Generaliam Sekretoriui, 10). Prancūzijos Arkivyskupų ir Vyskupų Sekretoriatui, 11). Prancūzijos Evangelikų ir Reformatų Synodo Pirmininkui, 12). Tautų Teisių Lygai, 13). Poniai El. Rooseveltienei.

Tos pačios rezoliucijos buvo nutarta taip pat pasiųsti žiniai:

1) Visų Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatinių ir konsularinių misijų šefams, 2). Centriniams Tautiniams tų pačių tautų Politinės veiklos komitetams, 3). Visoms tų pačių tautų laikraščių ir žurnalų užsienyje redakcijoms, taip pat ir Vatikano radijui, 4). Visiems Prancūzijoje gyvenantiems lietuviams, latvlams ir estams žurnalistams su prašymu tas rezoliucijas perduoti viso pasaulio žurnalistams, 5). Visiems tautiečiams, kurie negalėjo susirinkime dalyvauti.

Kartu buvo priimtos padėkos rezoliucijos Prancūzijos Vidaus Reikalų Ministeriui ir Vyriausybei, I.R.O. bei jo delegatui Prancūzijoje p. V. Valentin - Smith.

Į susirinkimą atsilankė Lietuvos ir Latvijos atstovai: p. p. Dr. S. Bačkis ir Berends. Susirinkimas praėjo labai rimtoje, iškilmingoje nuotaikoje ir buvo baigtas trumpomis susirinkimo Pirmininko ir Vice-Pirmininkų p.p. Tėvo Kubiliaus, K. Pehme ir A. Šveics kalbomis, palydėtomis Lietuvos, Estijos ir Latvijos tautų himnais.

Štai priimtųjų rezoliucijų tekstai:

I. Estų, Latvių ir Lietuvių, gyv. Prancūzijoje priimta 1949. 9. 8 d. rezoliucija V. R. Ministeriui ir Prancūzijos Vyriausybei:

"Proga Pirmojo Nepaprastojo, bendro susirinkimo, įvykusio 1949. 9. 8 d. Paryžiuje, globoje Estų ir Latvių Savitarpinės Pagalbos Komitetų ir Lietuvių, Šalpos Dr-jos Prancūzijoje, Estai, Latviai ir Lietuviai visų savo tautiečių vardu, gyvenančių Prancūzijoje, vienu balsu priėmė šią rezoliuciją:

"Jie reiškia savo dėkingumą Ponui Prancūzijos Respublikos Vidaus Reikalų Ministeriui už jiems taip maloniu būdu suteiktą prieglaudos teisę, leidžiančią jiems laisvėje gyventi ir dirbti. Jie yra laimingi galį naudotis tradiciniu svetingumu ir globa, kuriuos visų kraštų prispaustieji visuomet Prancūzijoje rasdavo ir visuomet randa ir jie laiko savo pareiga patikinti Prancūzijos Vyriausybei visišką jų lojalumą ir prisirišimą prie Prancūzų tautos, kuri visuomet yra pareiškusi tiek draugiškumo jų kraštams. Jie leidžia sau tikėti, kad ir ateityje Prancūzija jiems rodys tą patį jų reikalų supratimą ir rūpinimąsi, ką Estų, Latvių ir Lietuvių tautos visuomet su dėkingumu prisimins".

II. Estų, Latvių ir Lietuvių, gyvenančių Prancūzijoje priimta 1948. 9. 8 d. Rezoliucija I. R. O. ir jos delegatui Prancūzijoje:

"Proga pirmojo, nepaprastojo jų bendro susirinkimo, įvykusio 1949 rugsėjo 8 d. Paryžiuje, globoje Estų, Latvių Savitarpinės Pagalbos Komitetų bei Lietuvių Šalpos Dr-jos Prancūzijoje, estai, latviai ir lietuviai, visų savo tautiečių vardu, gyvenančių Prancūzijoje, vienu balsu priėmė šią rezoliuciją:

"Jie reiškia gilų dėkingumą I. R. O. ir ypač jo Generaliniam Delegatui Prancūzijoje Gubernatoriui V. Valentin-Smith už paramą ir globą, kurias jie jiems teikia su taip geru jų teisių ir interesų supratimu. Jie drįsta tikėti, kad ir ateityje taip pat jie jiems rodys tą patį jų teisių ir reikalų supratimą, ką Estai, Latviai ir Lietuviai su dėkingumu prisimins".

III. Estų, Latvių ir Lietuvių, gyvenančių Prancūzijoje, priimta 1949 m. rugsėjo 8 d. rezoliucija.

"Proga pirmojo, nepaprasto, bendro susirinkimo, įvykusio 1949 m. rugsėjo 8 d. Paryžiuje, išklausę pranešimus apie trėmimus, įvykdytus sovietų įstaigų jų kraštuose 1945, 1946, 1947 m.m. ir ypačiai 1948 m. gegužės mėnesyje, kaip ir 1949 m. kovo ir birželio mėn., kurie neaplenkė nei vaikų, nei motinų, nei moterų, nei senelių, nei ligonių, turėdami galvoje, kad Jungtinių Tautų Charta turi tikslą garantuoti "visiems pagrindinių Žmogaus teisių ir laisvių gerbimą, be rasės, lyties, kalbos arba religijos skirtumo" (str. 1, p. 3), turėdami galvoje, kad Tarptautinės Žmogaus teisių Deklaracijos projektas priimtas Trečiosios J. T. Pilnaties 1948 m. gruodžio 10 d., tarp kitko skelbia, kad "kiekvienas gali naudotis visomis teisėmis ir laisvėmis, kurias skelbia šioji Deklaracija be jokio skirtumo visiems"... (str. 2), — estai, latviai ir lietuviai visų savo tautiečių, gyvenančių Prancūzijoje, vardu priėmė vienu balsu šias rezoliucijas:

I. Jie atkreipia dėmesį į tragingą tremtinių padėtį, ypač vaikų, motinų, senelių ir ligonių, kurie yra skirti arba žūti pakeliui, arba Sovietų Sąjungos koncentracijos lageriuose, ir prašo visais būdais jiems padėti;

II. Jie prašo intervenuoti į Vakarų valstybes ir J. T., kad pastarosios paskirtų Tarptautinę Komisiją ištirti gyvenimo ir darbo sąlygas sovietiniuose koncentracijos lageriuose, kur Sovietų Sąjunga yra ištrėmusi užimtų kraštų piliečius;

III. Jie prašo intervenuoti į kompetetingas įstaigas, kad jos pareikalautų Sovietų Sąjungą sustabdyti masinius Estų Latvių ir Lietuvių bei kitų tautų trėmimus.

Specialiai susirinkimo įgalioti rezoliucijas pasirašė: Estų, Latvių ir Lietuvių moterų vardu buv. Lietuvos Seimo vicepirmininkė ir Lietuvos Kat. Moterų Sąjungos pirmininkė—M. Galdikienė;

Estų vardu — skulptorius K. Pehme ir žurn. G. Parnpuu;

Latvių vardu — jurist. A. Sveics, prof. H. Pestmalis;

Lietuvių vardu — Tėvas J. Kubilius, S. J., inž. J. Bulota;

Susirinkimo sekretorius — J. Puškorius.

PRANEŠIMAS

Šiuomi pranešame, kad LDS Conn. Apskrities suvažiavimas įvyks sekmadienį, spalio 16 d., 1949 metais 1 val. po pietų, Švč. Trejybės parapijos mokyklos kambariuose, Corner Broad and Capital Ave., Hartford, Conn. Šv. Mišios už LDS mirusius narius bus atnašaujamos 10 val. ryte.

Nuoširdžiai kviečiame visas kuopas gausiai dalyvauti, pasiunčiant atstovus bei sumanymus.

Pirmininkas **Juozas Bernotas**,
Raštininkė **Stefania Sapranas**.

Maldų Rinkinėlis,
balti celuloidiniai viršeliai. Kaina — $1.50.

Užsakymus siųskite:
DARBININKAS
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

"Darbininko" Metinis MENO ir Juokų Vakaras

SEKMADIENĮ,

Lapkričio - Nov. 13, 1949

Municipal Building Salėje,

E. Broadway, So. Boston, Mass.

Dalyvaus pagarsėjęs magikas V. JURGĖLA iš New Yorko ir įžymūs dainininkai.

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI.

BALF Centre Gautos Aukos 1949 m. Rugsėjo Mėn.

Connecticut:

E. Norwalk, George Kilm $1. New Britain, K. Demikis $3., M. Blazauskienė $1., Vladas Šimkus $1.; Torrington, Peter Valunas (7736 L.) $100.

Illinois:

Chicago, J. M. Jagminas $1., A. Marlinkienė $1., K. Gelvinauskienė $5.; Collinsville, G. Motiejaitis $5.; Melrose Park, A. Kuzelis $1.

Masachusetts:

Stoughton, P. Kimutis $5.

Michigan:

Detroit, Mrs. Anna Yankus $12.95, Mrs. V. Kreuchunas $1.

New Jersey:

Linden, J. & B. Sabecky $1., T. Steponavičiūtė $6.

New York:

Brooklyn, Juzė Obelenius $10, John Butkus $5, Mrs. J. Stumbris $5.; Bronx, Jonas Baranauskas $2.; Richmond Hill, St. Petrash $4.

New Hampshire:

Manchester, P. A. Andriejūnas $40.

Ohio:

Cleveland, J. Montvila $5., M. Masijauskienė $5.; Newton Falls, Ch. Butkus $15.; Ravenna, John Suzelis $15.

Pennsylvania:

Eddystone, Beatrice Visockis $2.; Norristown, Annie Masenu $10.

NARIŲ MOKESČIAI:

BALF 16 Skyrius, Maspeth, N. Y. $100; BALF 84 Skyrius, Springfield, Ill. $37.; BALF 86 Skyrius, Paterson, N. J. $9.; BALF 88 Skyrius, Phila., Pa. $12:; BALF 100 Skyrius, Brooklyn, N. Y. $21.; BALF 133 Skyrius, Yonkers, N. Y.— $5.50.

NAUJAS BALF SKYRIUS

Rugsėjo mėn. Yonkers, N. Y. įsteigtas naujas BALF skyrius, kuriam duotas 133 numeris. Skyriaus valdybą sudaro: Juozas Brazinskas— Pirmininkas; Elzb. Stonkūnienė — Iždininkė; Miss Dorothy Meltz — Sekretorė.

Už visas aukas BALF vadovybė nuoširdžiai dėkodama, šia proga dar primena visiems BALF skyriams, kad pasiruoštų BALF Seimui Philadelphijoje, spalių 7-8 d.dš Benjamin Franklin Hotel. Visų skyrių delegatų dalyvavimas labai pageidaujamas.

Tremtinių vargai dar nepasibaigė — aukokite BALF'ui.

NAŠLAIČIŲ FONDUI:

Elizabeth, N. J., Uršulė Bunis aukojo $25.00; New York, N. Y., M. K. — $10.00; Manchester, N. H., BALF 53 skyrius — $20.00.

Statement of The Ownership, Management, Circulation, etc.

Required by The Acts of Congress of August 24, 1912, as amended by the Acts of March 3, 1933, and July 2, 1946

of Darbininkas published Semi-weekly at Boston, Mass. for October 1, 1948 State of Mass., County of Suffolk.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Anthony Pell, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the Darbininkas and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily, weekly, semiweekly or triweekly newspaper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912 as amended by the acts of March 3, 1933, and July 2, 1946 in (section 537, Postal Laws and Regulations), printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, and business managers are: Publisher St. Jos. Lith. R. C. Ass'n of Labor, 366 Broadway, So. Boston, Mass.; Editor A. F. Kneižys, 50 Cottage St., Norwood, Mass.; Business Manager, Anthony Pell, 32 Wilder St., Brockton, Mass.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company, or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given.) Saint Joseph's Lith. R. C. Ass'n of Labor, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Rev. F. M. Juras, President, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.

A. F. Kneižys, Secretary, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Blanche Cunys, Treasurer, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities are: (If there are none, so state.) Tautos Fondas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation ,the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given;also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capicity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the twelve months preceding the date shown above is — 7197. (This information is required from daily, weekly, semiweekly, and triweekly newspapers only.)

Anthony Pell, Business Manager, sworn to and subscribed before me this 3rd day of Oct. 1949 Edmund F. Gailius, Notary Public.

(My commission expires April 13, 1956).

JEI NORI GREITAI IŠMOKTI ANGLŲ KALBĄ, ĮSIGYK — "ANGLŲ KALBOS MOKYTOJAS"

Norintiems angliškai pagal gramatiką išmokti, patariama įsigyti knygą *ANGLŲ KALBOS MOKYTOJAS*. Joje yra naudingi pasikalbėjimai: keliaujant traukiniu, pas gydytoją, pas siuvėją, krautuvėje ir panašiai. Knyga turi 174 puslapius, stipriu viršeliu. Knygos kaina tik $2.00.

DARBININKAS
366 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Vestuvės. Spalių 1 d., Vadovas Kabačius apsivedė su Alena Kane, gyv. 328 K St.

Nustebau ir nudžiugau. Spalių 1 d., man teko perbėgti lietuvių paminklinės mokyklos kambarius. Šešiuose radau mokytoją ir būrį lietuvių vaikučių. Kai kuriuose kambariuose jų buvo apie 20. Čia dėstomi lietuviški mokslai nuo pradžios mokyklos pirmojo skyriaus iki baigiamojo gimnazijos kurso. Buvusių tremtinių ir Amerikos lietuvių vaikučiai gražiai mokosi šeštadieniais. Tiesiog stebėtinas mokytojų pasišventimas. Be galo džiugu. Eikim tolyn.

Krikštas. Spalių 2 d., buvo pakrikštyta Marytė Alena duktė Vincento ir Alenos (Dunskaitės) Šidlauskų.

Misijos paskelbtos. Spalių 2 d., daktaras Bernardinas Grauslys, O.F.M., šv. Petro parapijos bažnyčioje paskelbė moterų - merginų misijų savaitę. Tėvas daktaras įrodinėjo, jog kiekvienam žmogui misijos yra labai reikalingos: Tėvas daktaras Leonardas Andriekus, O.F.M., paskelbė šv. Misijas, salėje per abiejas šv. Mišias.

Misijos prasidėjo pirmadienį, 7:30 v . v. Misijų darbas šią savaitę yra taikomas moterims ir merginoms. tuo laiku, vakarais. Rytais, 9 val. — visiems bendrai.

Nustebino Vincą. Ilgametis šv .Petro parapijos zakristijonas Vincentas Grudzinskas buvo maloniai nustebintas pobūviu surengtu buv. tremtiniams pagerbti ir viešai juos pasveikinti. Vincukas sako: "Mūsų DP po oficialios programos įsisiūbavo dainuoti liaudies dainas ir dainavo iki pusnakčio. Buvo labai gražu juos matyti ir klausytis."

Mirė Kybartienė. Spalių 2 d., mirė Ona Kybartienė (Gudavičiūtė), 74 metų. Ji anksčiau gyveno W. 7th St. Šį metą ji pardavė savo namą ir nusikėlė gyventi pas savo dukterį Oną Voverienę, 29 So. Monroe Terrace, Dorchester. Jai ten buvo malonu. Ji jautėsi gerokai.. Parapijos kunigai ją ten atlankydavo su sakramentais sykį į mėnesį. Sekmadienį, pradėjo prastai jaustis. Duktė pašaukė gydytoją. Po to kunigą. Už 15 minučių kunigas suteikė sakramentus. Už valandos ji mirė. Kilusi Eržvilko parapijos. Amerikoje pragyveno 50 metų. Be dukters, paliko du sūnu: Joną, Juozą ir seserį Elzbietą Galvydienę. Laidojama iš Šv. Petro parapijos bažnyčios, spalių 5 d., 9 v. r.

Mugė pavyko. Spalių 2 d., Seselių Jėzaus Nukryžiuotojo vienuolyno Rėmėjų skyriaus, vadovaujant kun. Albertui Abračinskui, įvyko parengimėlis — Lawn Party. Žmonių atsilankė daugiau, negu tikėtasi. Buvo net iš kitų miestų. Jų tarpe ir kun. Pr. M. Juras, Rėmėjų pirmininkas, kurs pasakė kalbą.

Savo kalboje kun. Juras dėkojo South Bostoniečiams už bendradarbiavimą labdarybės reikale. Prašė jų padėti įkurti senoms moterims apsigyventi namą ir iškilmingai apvaikščioti šios vienuolijos 25 metų Jubiliejų, ateinantį pavasarį.

PADĖKA

Dėkojame visiems dalyvavusiems mūsų sūnaus Alfonso Stakučio ir dukters B. Kanusky vestuvėse rugsėjo 25 d.: giminėms, draugams ir pažįstamiems, ypač giminėms iš kitų miestų — New York, Hartgord, Bridgewater, Lynn ir Pennsylvanijos.

Dėkojame šeimininkėms: pp. Marijonai Ross, Blanche Stravinskienei, V. Žukauskienei, Grabulionienei, Smiglas, Juliai Burdulis, Marijonai Vovierienei, Marijonai Lukas, Marcelei Matjošką, White šeimai, Akunevičiui, Mr. Griffin, Ramanauskui ir kitiems darbininkams. Dėkojame patarnautojoms prie stalų — panelėm: Delia Dwaresky, Lillian Romanskytei, Evelyn Marcinkiūtei, Helen Barawich, Elenai ir Stasei Uždavinytėm, Rutai Žibikaitei, Ednai Aukštikalnytei, Veronikai Ivanauskaitei, Frances Grinkevičiūtei.

Taipgi dėkojame bendrai visiems ir visoms, kurie kokiu nors būdu prisidėjo ir mums pagelbėjo.

Stakučiai ir Kanusky.

ARMISTICE NIGHT

DANCE - ŠOKIAI

Šv. Varde Draugijos, rengiami Šv. Petro Bažnyčios naudai

Gros linksma KRAKOWIAKI ORKESTRA

Penktadienį, Lapkričio 11 d., 1949

Šokiai 8–12 v. v.

Municipal Building 535 E. Broadway, So. Boston.

Jaunieji ir senieji yra kviečiami dalyvauti.

ĮŽANGA $1.00 (su taksais)

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke Paieškomi Asmenys:

ANDRUŠKEVIČIUS, Juozas, iš Laumenų km., Aukšt. Panemunės vl.

BAGDANAVIČIUS, Justinas, vedęs Konstanciją Virbašytę.

BAGDŽIUS, Motiejus, iš Bundžių km., Butrimonių vl., Pivašiūnų par.

BAGDŽIŪTĖ, Petronelė, iš Bundžių km., Butrimonių vl., Pivašiūnų par.

BAKŠINSKAITĖ - Kijauskienė, Uršulė, iš Pajavonio vl., Vilkaviškio ap.

BALSYS, Jonas, iš Buktiškių km., Griškabudžio par., Šakių apskr.

BOTYRIŪTĖ, Magdė, iš Padovinio km., Liudvinavo vl., Marijampolės ap.

CHMIELIAUSKAS, Jonas, Juozas ir Motiejus, iš Grinkiškių km., Tlytaus (buv. Kalvarijos) apskr.

ČIŽAUSKAITĖ - Žiburienė, Adelė.

DOBLYTĖ (Doblis) - Izelienė, Barbora, ir vyras Izelis, Pranciškus, abu iš Gargždų, Kretingos ap.

DRAGAŠIUS, našlė Juozo Dragašiaus, kuris buvo kilęs iš Angininkų km., Alytaus (buv. Kalvarijos) apskr.

FRIDRITZ - Zaicike, Milė, ir jos sesuo Jurgelaitienė - Zaicikė, Lina, iš Pilionos km.

GEŠNAUSKAS, Jonas ir Gešnauskienė, Barbora.

GUDAITIS, Jonas, sūnus Petro, gyveno Middleport, Pa.

GUDAITIS, Jonas ir sesuo Stankewage, Petrė, gyveno Middleport, Pa.

GUDAITYTĖ - Stankewage, Petrė, ir brolis Gudaitis, Jonas, gyveno Middleport, Pa.

GUDELIAUSKAS, Adomas, iš Lielionių vienkm., Stakliškių vl., Alytaus ap.

IZELIENĖ - Doblytė (Doblis), Barbora, ir vyras Izelis, Pranciškus, abu iš Gargždų, Kretingos ap.

JANKAUSKAITĖS, Julijona, ir jos sesuo Maskaliūnienė, Zuzana.

JANKAUSKIENĖ, buvo ištekėjusi už Juozo Jankausko, dabar našlė.

JURGELAITIENĖ - Zaicike, Lina, iš Pilionos km., ir jos sesuo Fridritz - Zaicike, Mile.

JUŠINSKAITĖ, Marija, iš Romanavo km., Krosnos vl., Marijampolės ap.

KASTANTINAVIČIENĖ.

KAZAKEVIČIENĖ, Ona, iš Jučionių km., Pivašūnų par.

KIJAUSKIENĖ - Bakšinskaitė, Uršulė, iš Pajevonio vl., Vilkaviškio ap.

MADIS (Matusevičius), Domininkas, iš Juknenų km., Tauragnų vl.

MALDANIS, Vaclovas, iš Bundžių km., Pivašūnų par., Butrimonių vl.

MANIUŠIS, Povilas, iš Juknenų km., Tauragnų vl.

MASKALIŪNIENĖ - Jankauskaitė, Zuzana, ir jos sesuo Julijona.

MATJOŠAITIS, Jonas, iš Butrimų km., Eržvilko vl., Tauragės ap.

MATUSEVIČIUS (Madis), Domininkas, iš Juknenų km., Tauragnų vl.

MEIDUS, iš Juknenų km., Tauragnų vl.

MUREIKA, Antanas, iš Akečių km., Šakių ap.

POVILAITIS, Juozas, iš Pakalniškių km., Šakių ap., ir jo duktė Tiškienė, Adelė.

REMEIKIENĖ - Sekytė, Marija, ir jos sesuo Skarbauskienė, Agota, iš Bernotiškių km., Tauragės vl.

RINKEVIČIUS, iš Grabavos km., Garliavos vl.

RUDZINSKAS, Juozas ir Vincas, iš Lauckaimio km., Kybartų vl., Vilkaviškio ap.

SEKYTĖS, Agota Skarbauskienė ir Marija Remeikienė, iš Bernotiškių km., Tauragės v.

SKARBAUSKIENĖ - Sekytė, Agota ir jos sesuo Remeikienė, Marija, iš Bernotiškių km., Tauragės vl.

SADAUSKAS, Juozas, iš Gražiškių km., Griškabudžio par., Šakių ap.

SCHULZ, Adolph, iš Jurbarko.

SIEDLICKAS, Antanas, Vaclovas ir Vladislovas, iš Veprių dv., ir vl., Ukmergės ap.

ŠIUGŽDINIS, Juozas ir jo duktė Šiugždinytė, Marija iš Patamulšelio km., Kauno a.

STONKEWAGE - Gudaitytė, Petrė ir brolis Gudaitis, Jonas, gyveno Middleport, Pa.

STAŠAITYTĖ, Juzė, iš Velykunų km., Leliūnų vl., Utenos apskr.

URBUTAS, Pranas, iš Kuturių km., Jurbarko vl.

URBUTYTĖ - Voverienė, Monika, iš Kuturių km., Jurbarko valsč.

VALAITIS, Juozas, iš Tabakinės km., Šakių ap., gyv. Ansonia.

VALENTA, Mikas, iš Giraičių km., Liudvinavo vl., Marijampolės ap.

VIRBAŠYTĖ - Bagdanavičienė, Konstancija ir vyras Bagdanavičius, Justinas.

VOVERIENĖ - Urbutytė, Monika, iš Kuturių km., Jurbarko vl.

ZAICIKES, ištek. Jurgelaitienė, Lina ir Fridritz, Milė, iš Pilionos km.

ŽIBURIENĖ - Čižauskaitė, Adelė.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

BULVĖS

Kam reikia žieminių bulvių, man žinomas farmeris atvež kiek reikės. Maišas 100 svarų Nr. 1, $3.50. Vidutinių $2.50. Ateikite pasikalbėti ar parašykite: John Yerus, 33 Brook St., Lawrence, Mass. Matykite nuo 2 val. pp. iki 10 v. v. (4-7)

MEDLEVA ŽIEVIES

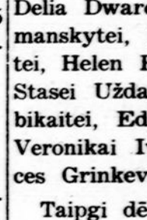

Medleva yra vienas geriausių gyduolių nuo užsisenėjusių vidurių užkietėjimo, geriant daug ar mažai, ji nepakenkia sveikatai, ji lengvai liuosuoja vidurius, stabdo galvos skaudėjimą ir priduoda kūnui gyvumo ir skaistumo. Vienas puodukas verdančio vandenio ir vienas šaukštukas sutrintos Medlevos Žievių, gerk kada atšals. Medlevos Žievės $1.50 svaras, o už $1.00 10 uncijų.

Trukžolių šaknis vaistas nuo patrukimo, po krūtine skaudėjimo, dieglių, palengvina atkosėjimą, verčia prakaituoti. Trukžolių svaras $2.50, o už $1.00 5 uncijos.

ALEXANDER'S CO.
414 W. BROADWAY,
So. Boston 27, Mass.

KAIMYNYSTĖS DEMOKRATIJA

Daug milijonų Amerikos gyventojų gyvena miestuose bei miesteliuose, atsitvėrę aukštomis tvoromis ir sienomis, nors čia pat greta vieni kitų gyvendami, mažai ką apie vieni kitus žino. Kad galėtų tokie kaimynai suartėti, buvo sugalvotas "kiemų", taip vadinamas, "Yardville" planas. Pagal šį planą šeimos, gyvenančios tam tikrame miesto rajone, atsiskyrusios aukštomis tvoromis, visų pirma prašalina šias tvoras, apšvarina užpakalinius kiemus ir paverčia juos gražiomis aikštelėmis vaikams pažaisti ir poilsiui. Tačiau tai yra tik dalis "Yardville" plano. Galutinis jo tikslas pašalinti rasinės ar politinės neapykantos tvoras.

Šį planą sugalvojo garsusis moterų žurnalas McCall's ir jį remia visuomeninės ir verslinės (biznio) organizacijos. Jo įgyvendinimo mėginimai pirmą kartą buvo padaryti praeitais metais Philadelphijoje. Miesto planavimo komisija paskyrė tam tikrą miesto rajoną, kur tuose 15 butų ir kelios verslinės (biznio) įmonės. Šeimos tuose butuose buvo įvairios, mažai ką vienos apie kitas žinojo. Po vieno kito susirinkimėlio, arčiau susipažino, pradėjo diskutuoti planą, kuris juos lietė, kartu pradėjo planuoti aikšteles, pramogoms vietas ir panašiai. Visi susirūpino sulaikyti savo vaikus nuo gatvių.

Nuo pirmojo mėginimo Philadelphijoje "Yardville" planu jau pradėjo domėtis ir kiti 40 didelių miestų ir apie 400 apylinkinių mažesnių. Vienas įdomus bandymas "Yardville" plano buvo Atlanta, Georgia valstybėje, kur 40 šeimų įvykdė šį planą. Gėlių krautuvės savininkas, viceprezidentas vienos didelės medžio apdirbimo firmos, sėklų krautuvės vedėjas ir kiti žmonės pasiūlė įvykdyti planą. Sudarė įvairias atitinkamas komisijas, aukojo medžiagą ir darbą.

Kitą "Yardville" planą baigia įvykdyti Seattle, Washington valstijoje. Jis vadinamas "International Yardville", nes čia gyvena įvairių tautybių žmonės: japonai, kiniečiai, filipinai, negrai ir baltieji. Šio miesto verslo įmonių grupės, visuomeninės organizacijos ir Jackson street Community Council pradėjo šį darbą kovo mėnesį šiais metais.

Su šio plano progresu, buvo pastebėtas ir tų vietovių žmonių tarpusaviniuose santykiuose progresas: geresnis susipratimas ir bendradarbiavimas. Visiems paaiškėjo, kad geresnės gyvenimo sąlygos, padarė ir geresnius tarpusavinius santykius. Praeitą pavasarį pradžiai šio darbo buvo surengti bendri pietūs, laike kurių visos tautybės pasižymėjo dideliu solidarumu.

Šio plano tikslas yra ugdyti draugiškumą ir prietelystę šeimų tarpe. Otis Wiese, paminėto McCall's žurnalo redaktorius pasakė: "Gal tikras kelias į pasaulinę taiką yra per šitokias kiemų aikšteles — pirmiau pašalykime tvoras savo tarpe, o vėliau — gal pašalinsime ir svarbesnes. C.C.

Kūrybinis momentas yra džiaugsmo šaltinis, nes jame žmogus turi progą pareikšti savo asmenybę.

Prof. St. Šalkauskis.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. SOuth Boston 8-1298.
Vice-Pirmininkė—B. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. 6th St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — B. Cūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway — 1864-W
Iždininkė — Ona Siauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass.
Tvarkdarė — Ona Krasauskas, 11 Springer St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl.—Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. — Vincas Stakutis, 684 Sixth St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Iždininkas—Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., S. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 Broadway, So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėj. 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
Funeral Home
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. SOuth Boston 8-2590
AVenue 2-2484

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. SO 8-1437
SOuth Boston 8-3960

YAKAVONIS
Funeral Home
741 No. Main St.
Brockton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. Brockton 8-1580

WAITT
FUNERAL HOME
30 Emerson Ave.
Brockton, Mass.
Edward J. Waitt
(Waitekūnas)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį.
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. Brockton 3368

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Ave.,
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
(Notary Public)
Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.
Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite; Tel. TR-6-6434.

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims Dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2609

DAKTARAI

Tel. AV 2-4026
J. Repshis, M.D.
Lietuvis Gydytojas
495 Columbia Road
arti Uphams Corner
Dorchester, Mass.
Ofiso Valandos: 2—4 ir 6—8.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
409 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. SOuth Boston 8-0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
TEL. PA—7-1233-W

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS, Savininkas
220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Užsisakyite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington, Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Balukonis, Savininkas.
Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Literatūra

Karolė Pažėraitė

Pasaka Apie Dievo Motiną

Ištrauka iš romano "LIKTŪNAS"

Siauru, akmenuotu takeliu kopė Monė aukštyn.

Nuo aukšto, žole apžėlusio, pylimo atsivėrė nuostabi padaira, ir moteris sustojo. Saulės atokaitoje tingiai raivėsi Nemunas, kaip mėlynas žaltys. Ant jo krūtinės guli gauruota milžino galva. Ne, tai žaliuojanti sala. Pusė tos salos priklauso Lietuvai, o nuo antrosios prasideda lenkų užgrobta žemė, okupuotasis Lietuvos kraštas. Ten smėlyje saulės spindulius gerią iš visų Lenkijos kraštų suplaukę vasarotojai. Anapus — Druskininkai. Pro medžius matyti sargybinio uniforma, besiganantieji arkliai. Baltuoja vieškelis.

Pasigirdo motoro ūžimas. Nuo Gardino ,o gal iš to mėlynuojančio miško Nemuno iškyšulyje, atūžia motorinis laivas, plėvėsuoja Lenkijos vėliavėlė. Baltas laivas skrodžia bangas ir vandens purslos saulėje spindi. Visai žemai, prie pat vandens, nusileido, krykšdama žuvėdra. Ir dar kita atskrenda.

Monė atsisėdo ant išsikišusio iš po žolės rąsto ir galvoja ,kada gi mūsų laivai plauks laisvai tarp senų Lietuvos miestų, iš Gardino į Kauną?

Ji paglosto pirštais rąstą, ant kurio ji sėdo. Šis rąstas nepaprastas. Seniau čia buvo tiltas, didžiulis, virš Nemuno pakibęs abu krantu jungiąs tiltas. Kaip linksmai jis dundėjo! Tačiau per didįjį karą jis sudegė. Tada atsirado jo pakaitalas — keltas, vietinių žmonių liktūnu vadinamas. Kiek žmonių, kiek gėrybių jis perkeldavo! Vežimai su javais plaukdavo iš anapus ir šiapus, maurodavo galvijai, keliami kiton Nemuno pusėn. Didelę jėgą rodė liktūnas nenusileido savo nejudriam pirmtakūnui.

O Monė, maža būdama, stačiai mylėjo liktūną, lyg jis būtų buvęs gyvas padaras. Seno Motiejaus globojama, dažnai kėlėsi kitan kraštan. Ir jai tada rodėsi ji plaukianti pasakų kraštan, gyvybės vandens ar Laumės juostos ieškoti. Daug daug pasakų jai pasekdavo Motiejus.

Dabar toji sala ir toji nematomoji juosta vandenyje pavirto Kinų siena. Joks laivelis, joks žmogus neturi teisės plaukti skarsai per Nemuną, nuo kranto į krantą. Nebent kontrabandininkai slapta prasiveržia.

Monė pakilo ir pasuko Baltašiškių link. Ir dar pakeliui sutiko Motiejų, baltaplaukį, apžėlusį, įdubusiom gestančiom akim, baltais trinyčiais apsivilkusį senį. Jis laikė delne kietai suspaudęs berniuko ranką ir įsakmiai jį mokė:

— Tu, varla, neik raistan: ty velniai savo vaikus peri. Kad įklampins tavy liūnan, tai ir neišsikrapštysi. Ana, mūsų poniutė. Tegu bus pagarbintas Jėzus Kristus. Na, ir gražumėlis tos ponios. Žiūri į Dzievo pasaulį, kaip balta radasta pro stiklų.

Monė šypsodamasi paspaudė jam ranką, o vaikui ištraukė iš pintinės riestainį.

— Tu manęs nevadink ponia, dėde. Čia tau siunčia motulė lauktuvių, —ir padavė jam pintinėlę.

— Dėkui, dėkui, ji vis many neužmiršta. Dzieve duok jam sveikatos ir susilaukti gražaus amželio... Tai bus vaikaičiams. O tu, Monikėl, mažu jau pamiršai mūsų liktūną?

— Ne, dėdula, kur aš pamiršiu? Ir dabar dar apie tave ir jį galvojau,— švelniai kalbėjo Monė.

Senis patakšnojo jai per petį, nusijuokė skystu juoku ir kimiu balsu tarė:

— Matau, matau, kad neišponėjai. Mūsų senių kaimo žmonių nešandini, net namų drobės drabužius dėvi. O mergos jau nebenori austi, tik uvėriai dega jų akys vaizdint į šilkų. Drobinių marškinių ir tai nelabai velytų. Tai Monikėlė ,tai Monikėlė! O mažu, nori, kad paporintau tau pasakų, kaip kadais, kai buvai maliukė?

Senio išblyškusios akys meiliai žiūrėjo į Monę mirksėdamos, kaip gestanti žvakė.

— Paporink, paporink, dėde. Nors aš jau nemaža, bet pasakas tebemėgstu.

— Ir man, ir man, —šaukė vaikas, lyg saldainio prašydamas, ir jo rodos akutės užsidegė smalsumu.

— Tai prisėsk, spurgėla, ant to akmenio, o mudu su vaiku ant to kelmo. Tai kų aš jum paporinsiu, ne pasaka, o tikras atsitikimas. Tad klausykit. Matot, vaikeliai, tuos akmenius, kurie teršia dirvą? Ogi jie nuo senų amžių tytūno.

Monė žvilgterėjo į įsikasusius smėlin akmenis, paskui į grikių lauką, kuris rodėsi rausva migla aptrauktas, ir vėl susikaupusi klausė, tarytum pavirto vaiku.

— Kadaise ,kada žemėje Pono Dzievo Motina, ji buvo tokia pat biedna, kaip ir aš, tad basa vaikščiojo po žmones, jiems meiliu žodžiu ar darbu padėdama. O po kojų Jai vis akmenai pindavosi. Tada akmenai, kaip žolė augo, tik nevyto, ir žiemą vasarą nesustodami augo, kaip kad Švento Tėvo žemėje ramunės, anot kunigėlio. Taigi, Panelė Švenčiausia kopė per akmenius ir dūsavo verkdama. Ji godojo apie savo dieviškąjį Sūnų, ir iš Jos šventų kojų kraujas upelėm tekėjo. Dar tolimas kelias iki namų, o Ji jau paeiti nebegali. Taigi, vaikeliai. O Pono Dzievo Sūnus jos laukia. Jis turi eiti po pagoniškus miestus žmonių šventos teisybės mokyti. Jis laukia savo Motinos, norėdamas, kaip geras sūnus, išeidamas, Jai sudievu pasakyti. Švenčiausioji Motina atsisėdo nuvargusi ant žemės ir, gudžiai verkdama, čiupinėjo krauju aptekusias kojas. Ir dar, kaip tyčiomis, Jai kelią pastojo didžiulis, su aštria, kaip ožio barzda, viršūne akmuo. Ir Jos nuvargusioms akims rodėsi monai. Tarytum akmuo Jos akyse didėjo ir didėjo, o jo viršūnė smailėjo. O kito kelio nebuvo. Tik tas siauras takelis tarpukalnėje. Tada Dzievo Motina pirmusyk savo gyvenime įširdo. Neiškentė ir užkeikė tą akmenį ir viso svieto akmenis. Nuo tada jie nebeauga. Matot, vaikeliai, dėmes ant to akmens? Tai sustengęs Dzievo Motinos kraujas, nuo Jos šventų kojų nuvarvėjęs. O ta duobutė akmenyje, tai Josios kojos pėda.

Senis nutilo ir persižegnojo.

Saulė ėjo ir klupo, ėjo ir klupo. Pagaliau visiškai panėrė po debesiu. Bitės, zirzdamos, skubėjo išrinkti medų iš grikių žiedų ir traukė namo.

Monė susimąsčiusi seka slankiojančius debesis. Kokį keistą pavidalą jie įgauna. Ana, per dangų žengia aukšta moteris. Dabar ji žemai, visai viršum žemės, skrenda, apsisupusi mėlyna skara, ir jos baltas veidas saulėje švyti. Štai ji pakilo aukštyn jos veidas, nematomos ugnies kaitinamas, iš lėto tirpsta... Ir jau Monė temato mėlyną debesį.

— Dievo Motina, — sušnibždėjo ji.

— Taigi, vaikeli, Dzievo Motina prisikankino žemėje ikvales.

Keli vandens lašai apšlakstė Monę.

— Aš kitą kartą užeisiu pas jumis, dėdula. Dabar bėgsiu namo — lyja. Labai dėkui už gražią pasaką. Sudiev.

— Jūs sau... — tarė, pakildamas nuo kelmo senis. Žvilgterėjo į dangų ir pridūrė:

— Koks čia lietus? Tai tik šventieji vinis į Liucipieriaus grabą kala.

O berniukas, atsitūpęs ant žemės, susirūpinusiu žvilgsniu tyrijo, pasilenkęs, akmenis, ieškodamas smalsiomis akutėmis prieš šimtmečius paliktų žymių.

"M. L."

Kada sekta nėra stipri, ji reikalauja tų pačių teisių, kaip katalikai; bet, kada ji jau yra įsigalėjusi, ji juos persekioja, kiek tik gali, vardan laisvės.

G. Palau, S.J.

KOVOTOJAS BERŽAS

Balto beržo kraujas,
Tai saldi sula —
Baltas beržas kaujas
Vėjuj s uaudra.

Dega baltas beržas,
Jo kaitri ugnis...
...čia į kovą veržias
Partizanas vis...

Šventas medis man tas —
Beržas Lietuvoj.
Partizanas krenta
Čia, prie jo, kovoj...

At. Kairys.

Nebūk be įdomiausio laikraščio "DARBININKO"

Dabar geriausias laikas užsirašyti darbo žmonių laikraštį "DARBININKĄ".

Tik per "DARBININKĄ" sužinosime apie savo draugus, gyvenančius Amerikoje ir visame pasaulyje.

Tik per "DARBININKĄ" mes sužinosime, kas dedasi pavergtoje Lietuvoje.

"DARBININKAS" buvo, yra ir bus geriausias Amerikos lietuvių išeivijoje laikraštis.

"DARBININKAS" yra pripažintas kaipo rimčiausias katalikiškoje dvasioje vedamas laikraštis.

"DARBININKAS" išeina du sykiu į savaitę ir metams kainuoja $5.00; pusei metų $2.50.

"DARBININKAS" imant tik sykį į savaitę, metams kainuoja $3.00; pusei metų — $1.50.

"DARBININKAS"

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

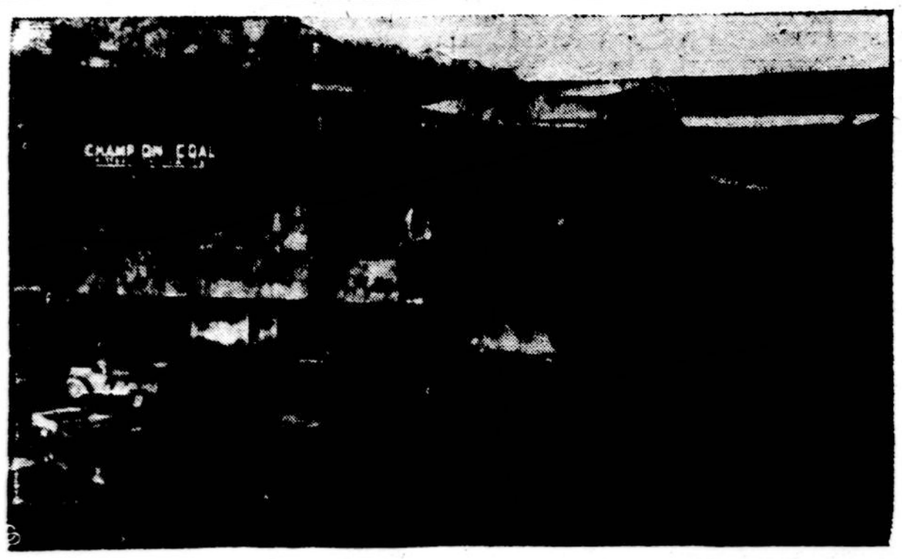

Kuomet buvo nesusitarta dėl pensijų ir socialinės apsaugos fondo, 480,000 viso krašto angliakasių sustreikavo. Nuotraukoje matome sustojusias ir Montour anglių kasyklų įmones prie Library, Pa., kuriose dar vis buvo dirbama.

IŠ GILUMOS...

Iš gilumos širdies dažnai pavydžiu jums
šiltų tėvynės meilės rimų;
nors kvapą tėviškės arimų
jaučiu kasnakt sunkiam sapne,
ir Kauno senmiesty regiu bažnyčių bokštus.
ir Invalidų apeigas vakarines
regiu Vienybės aikštėje puošnioj.
Bet nežinau kodėl — jokioj dainoj
aš negaliu šiam sapnui rasti rimų
ir nedainuoju tėviškės arimų,
ir Invalidų apeigos Vienybės aikštėje puošnioj
nenuaidi dainoj.

Dažnai pavydžiu jums, bičiuliai mano,
tylių elegijų arba patetiškų dainų
apie tą valandą, kai versime namų
taip jaukiai girgždančias duris...
Ir rodos jums — kažkas atris
nuo mūs širdžių tremties likimo uolą,
o sūnūs, lyg galingi milžinai,
tėvynėn parneša nūnai
ir išmintį ir jėgą raumenų...
O kaip dažnai
aš tų herojiškų dainų
jums tylią valandą pavydžiu...

O man vis rodosi kitaip:
tą valandėlę, kai
jokie į debesis besiremią kalnai
mūs begalinių lygumų ramybės nebedrumstų,
ir kai gimtosios žemės grumstą
nedrąsiai vėl paliestų koja;
kai virš galvų pranertų suplasnojus
ir vėl lietuviškoji kregždė;
kai Dievo Angelą bažnytkaimio varpai
sodriu skambėjimu lydėtų per dirvonus,
ir sugirgždėtų svirtis vėl lietuviškam viensėdy;
Ir lai lėtai
nustos skambėję iš bažnytkaimio varpai,
ir paskutiniai skardūs dūžiai
papievių miglosna sukris, —
tada — man rodosi — nuo laimės pliš
krūtinėje širdis...

Vlada Prosčiūnaitė ("Ž.")

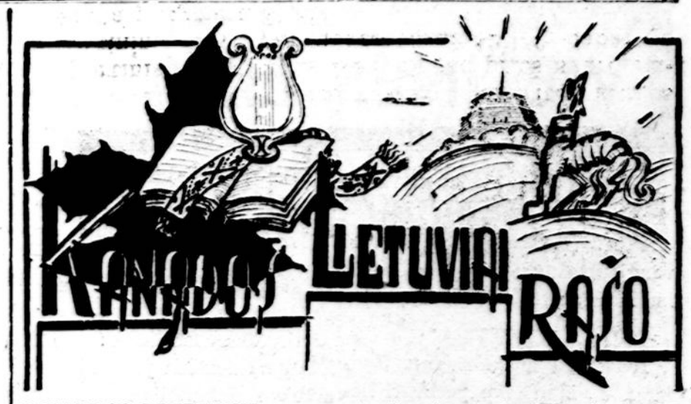

KANADOS LIETUVIŲ GYVENIMAS SPAUDOJE

"Darbininko" nr. 72 korespondentas, aprašydamas KLS suvažiavimą Toronte, įvykusį rugsėjo 4-5 dienomis, pastebi, kad "nepartinė" "Nepr. Liet." nutylėjo šį įvykį. Tiesa, išėjusiuose po suvažiavimo trijuose numeriuose, niekas nėra parašyta, bet užtat rugsėjo 1 d. (nr. 34) DALYVIS, nors dar ir **nedalyvavęs**, "aprašo" šį suvažiavimą. Tame aprašyme **dalyvis** stebisi, jog KLSąjunga pakvietė į suvažiavimą ir svečius. KLCT, — pagal dalyvį, nedalyvausianti. Tad, jei nedalyvavo KLCT, jei **dalyvis** jau dalyvavo prieš suvažiavimą, po suvažiavimo "Nepriklausoma Lietuva" negalėjo rašyti, nes neturėjo savo korespondento. Tam pačiame pranešimėlyje **dalyvis** pastebi, jog KLCT vienybės susitarimą vykdo. Įdomu, kaip reikia sutaikinti su pačios KLCTarybos Informacijos skyriaus pranešimu, tilpusiu "NL" rugsėjo 22 d., jog, gavus, pritarimą iš KLT skyrių, "darbas galima tęsti toliau". Na, pagaliau, po beveik trijų mėnesių vienybės darbas iš KLCT pusės bus tęsiamas toliau. Šiame pranešime teisinasi, jog KLCT negalėjusi savo vardu kalbėti ir neturinti teisės kalbėti visų vardu, turėjusi atsiklausti kitų. Jei jau taip, tai ką pagaliau KLCT atstovauja?! Iš tiesų, argi nėra savęs išsistatymas kitų pašaipoms?

Kiek teko pastebėti, pačiame KLCT ir KLS pasitarime buvo pasiūlyta sujungti KLS ir KLT, bet KLCT atstovai tai griežtai paneigę. Reiškia, kad iš KLCT neturi noro eiti prie vienybės. Tad kam be reikalo kiekviename "Nepriklausomos Lietuvos" numeryje skelbiama Tarybos nusistatymas eiti į vienybę? Ar tai nėra tik žodžiai? Jeigu KLSąjungos atstovai per susitarimą pasiūlė sušaukti bendrą KLS, KLT ir neutralių suvažiavimą, kad ten būtų išspręstas vienybės klausimas ir būtų išrinkta Centro Valdyba, kurie patiktų visiems ir visų pažiūrų žmonėms, o KLCTaryba tam priešinosi, kas tada faktiškai nori tos vienybės?

Nežiūrint KLCT nenoro, Kanados Lietuvių Sąjunga sušaukė suvažiavimą, pakvietė neutraliuosius skyrius ir norėjo pagaliau reikalą sutvarkyti. Centro Valdyba, kuri buvo apkaltinta partine ir srovine, atsisakė ir išrinkta tokia Valdyba, prie kurios niekas negali prikibti. Į ją įeina ne tik dipukai, bet ir senieji kanadiečiai: buvusieji Tarybos šulai. Į Valdybą įeina, jei jau žvelgsime partijų akiniais, visokių partijų ir pažiūrų žmonės. Štai kodėl 'Nepr. Liet." tyli ir nepuola naujosios Valdybos.

Jei Kanados laikraštis tyli, tai kalba "Naujienos". Dar suvažiavimo metu tūlas Gedgaudas norėjo dar kartą pamazgas pilti ant žmonių įeinančių į KLSąjungos Centro Valdybą. Iš piršto išlaužia keletą faktų. Jei paklaustumėm p. Gedgaudo, kuriame Italijos vienuolyne buvo išauklėta p-lė Dr. A. Šidlauskaitė, nežinotų atsakyti arba išgalvotų tokį vienuolyną, kurio pasaulyje dar nėra. Bet visgi būtų įdomu žinoti, kas įeina į 8000 Montrealio lietuvių skaičių, jei čia lietuvių skaičius neviršija 4000? Matytis, kad p. Gedgaudui patinka skaičius dvigubai didinti ar juos mažinti, pagal reikalą. Pagal jį KLS turinti vos 3 skyrius, o Montrealio skyrius tik 18 narių. Manyčiau, jog autorius suklydo rašydamas numerius ir vietoj 81 parašė 18, o tris neutraliuosius skyrius laiko tikrais skyriais, neskaitant kitų 9, kurių sąrašas yra tilpęs Biuletenio 6 nr.

Pagaliau, tektų susiprasti ir kiekvienai spaudai, kuri stengiasi juodinti kanadiečių lietuvių gyvenimą iš pirštų išlaužtais faktais. Su melu ir šmeižtais tikslo niekada negalima atsiekti. Jis bus visada atidengtas ir tuo garbė tiems laikraščiams nepadidės, ypatingai, jei jų redaktoriai pasirodys prieš teisingumo organus už neteisingų žinių talpinimą. Vietoj drabstyti purvais asmenis, ar nebūtų geriau tuos puslapius sunaudoti lietuviškiems kultūros reikalams. To iš širdies ir linkėtina lietuviškajai spaudai.

Kazys Aukštaitis.

Nusišypsok!

Surašė J. K. M. Išleista 1935 m., 150 pusl.

Sakoma: juoktis sveika. Nusišypsok! pripasakoja visokių juokų ir ilgesnių linksmų nuotykių. Kaina $1.00.

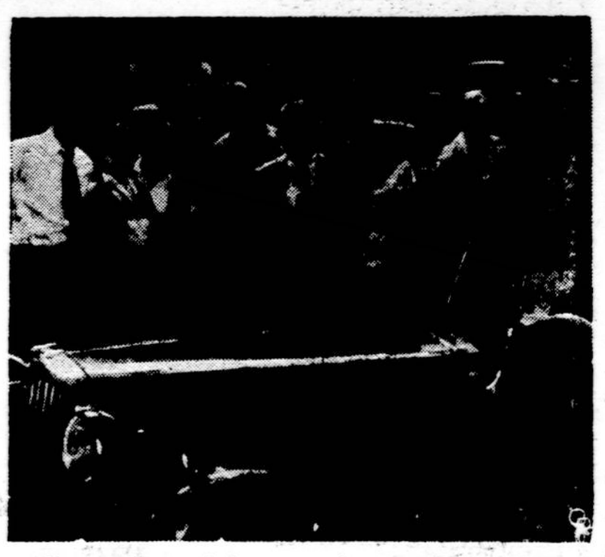

Svaro nuvertinimo pasekmės. Britų kilmės sportinis automobilis New Yorke prieš svaro nuvertinimą buvo parduodamas už $2,150, dabar jo kaina pažymėta $1,650.